

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 4 bani, a doua-ora 12 bani, a treia-ora 10 bani: și timbru de 60 bani

Negot românesc.

Luna trecută a eșit în tipar »Anuarul băncilor române«, în care ni-se dau date despre starea și mișcarea băncilor noastre. Din el vedem, că noi Românii avem până acum 75 de bănci, în toate părțile locuite de Români și 2 în înființare, adică vor fi în curând 77. Băncile aceste sunt bune, căci ele fac mult bine poporului și cu vremea, când vor fi în stare să scădească cametele, vor fi și mai folositoare. Dar de astă-dată nu despre bănci voim să vorbim, ci despre *negotul cu mărfuri*.

Tot în anuar aflăm, după bănci, înșirate *societățile noastre de negot*, adică însoțiri pe acții, cari au bolte (prăvălii, dugheanuri) de mărfuri. Societăți de aceste nu avem atâtea, ca bănci, ci cu mult mai puține, de oare-ce de terenul negustoresc ne-am apucat abia de curând.

Însoțiri de negot avem în total 10. Eată aceste însoțiri:

Cea mai veche însoțire este însoțirea din *Blaj*, numită »Consum«, întemeiată la 1899, cu un capital de 40 mii fl. Are o boltă în Blaj, căreia îi merge foarte bine. Pe anul 1898 a avut venit curat de 2259 fl. 16 cr.

La 1896 s'au întemeiat alte două mari însoțiri, anume: »Concordia« în Sibiu și »Asociațiunea de consum« în Făget.

»Concordia« este cea mai mare însoțire de negot a noastră, cu un capital de 100.000 fl. Are trei bolte: în Sibiu, Făgăraș și Alba-Iulia și un magazin de mărfuri în Căneni (România).

Asociațiunea din Făget (comit. Caraș-Severin) are capital de 21.530 fl. și o dugheană mare în Făget.

La 1897 s'a întemeiat în Dej însoțirea »Mercur«, cu capital de 25.000 fl. și cu o boltă în Dej.

La 1898 s'au întemeiat alte patru însoțiri de aceste, anume:

Însoțirea »Comerciantul« în Bistrița, cu 20.000 fl. și o boltă.

»Severineana« în Caransebeș cu 58.500 fl. și o mare dugheană.

»Verendineana« în Verendin, comitatul Caraș-Severin, cu capital de 2000 fl. și o dugheană. Apoi

»Comoara«, însoțire de negot în Sasca-montană, cu o dugheană.

Mai nou întemeiate sunt 2, anume: »Bănișta«, în Bania (comit. Caraș-Severin) și »Societate comercială în Gerboveș« (valea Almăgiului).

Însoțirile aceste negreșit, că sunt puține, față de numărul de aproape 3 milioane de Români. Ne mângâie însă nădejdea, că an de an numărul astorfel de societăți se va înmulți, ear' de altă parte cu bucurie și însoțire națională constatăm, că în cei din urmă 10—15 ani s'a sporit și înmulțit numărul *neguțetorilor români*. Până-când mai nainte nici în orașe, nici pe sate nu găseai aproape nici un neguțetor din nația noastră, azi cu bucurie vedem, că prin orașele, pe sate și chiar în orașele mai mari Români de ai noștri și-au deschis negustorii. În jurul Sibiuului și Brașovului, pe Țeara-Oltului și în Bănat se află un număr însemnat de comercianți de ai noștri; tot asemenea găsim Români ocupându-se cu negotul prin Țeara-Hațegului și Zarand, pe Țernave și în Munții-Apuseni și mai rar dăm de

bolte românești și pe Câmpia Ardealului, prin Sălăgiu și Bihor.

Aceste, iubiți cetitori, sunt încă începuturi, dar' începuturi bune și cari făgăduesc mult pentru viitor pe acest teren. Și eată pentru-ce făgăduesc mult: Însoțirile noastre de negot și mai, toți negustorii și negustorașii noștri înaintază și le merge bine. Pricina este, că Românul, ca în toate lucrurile, așa și la negot, se poartă cu *cinste* și apoi are și cap, căci bunul și atotputernicul D-zeu l-a înzestrat cu *mintă*, cu *desteptăciune*. Cinste și deșteptăciune — aceste sunt două lucruri de căpetenie la negot și apoi mai trebuiesc *bani*, firește, ca să poți începe negotul. Dar' cu banii stăm așa, că o boltă începută cu capital mic încă va înainta, va înflori, dacă va fi cărmuită cu *cinste* și cu *mintă*. Dela mic trebuie să începem, ca cu răbdare și grije, să ajungem la mare!

Dacă începuturile sunt bune, precum aievea bune sunt, vom merge cu siguranță înainte. Pe lângă plugărie și meserii, noi Românii trebuie să îmbrățișăm cu toată căldura negotul, care asigură o viață neatinată. Trebuie, ca băieții noștri să-și aplicăm la negustorie și să nisum, ca prin ținuturile locuite de noi, să nu fie sat și orașel în care cel puțin un negustor român să nu-și fi pus piciorul.

Se înțelege, că publicul românesc trebuie să spriginească cu trup cu suflet boltele românești, numai cele românești, după zicala: »Nici un ac dela străin«.

Dar' despre acest lucru vom mai vorbi.

FOITA. PLUGARUL.

Un obicei din Comăna-infer. (Țeara-Oltului).

Este un obicei vechiu poporal la noi, că acela care va eși mai întâiu cu plugul în prima Martie, la câmp, acela e silit a se da *plugar* a doua zi de Paști.

Îndeplinirea acestui obicei se face în următorul mod: În săptămâna Patimilor 2 ficiori tocmeșc lăutarul (diplăș, ceteraș) și totodată acei doi ficiori sunt și chizeși (garanți) pentru plugar.

În noaptea spre a doua zi de Paști, plugarul pitulă grapa, ori unde va voi, numai să nu eșe afară din curte, de regulă o ascunde în grajd sub vite, ori prin șopurile cu fân, se înțelege o grapă fără colți. După aceea se pitulă și el unde voește, dar' să nu eșe din heiul lor, cam prin șopuri, ori prin groape în

pământ ori în buți, în urloaie, prin lăzile cu haine se ascunde.

A doua zi de Paști merg ficiorii toți la biserică, ear' când trage la axion (de eșit) es apoi ca să caute pe plugar. Și caută de toate le pune cu fundul în sus. În cas că nu-l găsește, atunci e silit a se face unul dintre cei doi chizeși, ceea-ce nu se prea întâmplă, căci la cas că nu-l găsește atunci, promite chizeșii ceva cinste celui-ce va spune, atunci apoi e tradat. În anul trecut încă a fost tradat, l-au găsit sub un coteț de porci care era podinit. După-ce l-au găsit și au găsit și grapa, face sucituri de paie și îl leagă la fiecare picior pe din jos și pe din sus de genunchi. Asemenea îl leagă la mâni și peste mijloc. Apoi trec două legături, una pe sub umărul stâng, ear' una pe sub umărul drept, formând la piept o cruce. Asemenea cu o legătură îi încunjură pălăria formând în virful pălăriei o cruce stând în sus. După aceea pun pe grapă un

corman dela pluguri din vechime, ear' plugarul ia în mână un furcoiu și se pune și el pe grapă. Apoi apucă de fiecare cap al grapei câte un ficior, ridicându-l sus pe umere. Așa pleacă cu el la vale ca să-l moaie. Ajungând la vale îl pun jos, ear' plugarul își trage grapa și cormanu în vale, și începe a bate cu furcoiu în apă, sărind stropii în toate părțile, având grije totodată să nu-l poată muia. Dar' cu toată grija garanții sar la el, unul de pe țărmul stâng, ear' celalalt de pe țărmul drept, și îl bagă cu capu la afund, dacă îl pot, dar' se întâmplă de fi bagă plugarul pe ei, dacă nu sunt mai tari ca el.

După-ce-l moaie bine îl pun ear' pe grapă și pleacă acasă cu el tot strigând, că:

Cât e ulița de largă,
Numai pe-o parte mi dragă,
Pe partea de cătră vale
Că m'alina und' mă doare.

Acasă mănâncă bine. Apoi merg prin sat pe la ficiorii cei înșurați în acel

Alegeri sinodale. În primăvara aceasta se fac alegerile de *deputați sinodali* (deputați bisericești) pe trei ani, preoți și mireni, în archidieceasa română gr.-or. ardeleană și în diecesele Aradului și Caransebeșului, pentru sinoadele (adunări bisericești) ce se țin la Dumineca Tomii și zilele următoare în Sibiu, Arad și Caransebeș.

Consistoarele au luat deja măsuri pentru alegeri și au hotărât zilele, în cari să se facă. Astfel în archidieceasă alegerile deputaților din cler se vor țin la 2 Martie st. v., ale deputaților mireni în sinoadele parohiale vor fi la 8 Martie, ear' întrunirea colegiilor mirenești de scrutinii, Duminecă, în 12 Martie st. v.

În diecesa Aradului alegerile sinodale pentru noul period de trei ani se vor face la 1 Aprilie n. pentru deputații mireni și la 12 Aprilie pentru deputații din cler, pe teritoriul consistorului aradan; scrutiniul pentru colegiile mirenești va fi la 8 Aprilie. Pe teritoriul consistorului din Oradea-mare alegerea deputaților mireni se va face la 25 Martie n.; scrutiniul la 21 Aprilie n., ear' a deputaților din cler la 5 Aprilie st. n.

Tot cam în acest timp se vor face alegerile și în diecesa Caransebeșului.

Indemnăm pe parochienii români gr.-orient. a se interesa de aceste alegeri și a lua parte la ele în număr cât de mare și a alege de deputați pe aceia despre cari știu, că pe lângă scopurile mari bisericești, poartă grije și de lipsele și de nevoile cercului, care l-au ales.

La iubileul Metropolitului Mihályi. Escel. Sa I. P. S. Domn Dr. Victor Mihályi, arhiepiscopul și metropolitul Românilor gr.-cat. din prilejul iubileului seu — despre care am scris în nrul trecut — pe lângă multe felicitări și adrese, a primit felicitare dela toți trei episcopii sufragani, anume dela episcopul Pavel din Orade, dela ep. Radu din Lugoj și Szabó din Gherla. Toți îi doresc viață îndelungată și sănătate, ca să poată păstori cu vrednicie pe fii sei credincioși. Astfel d. p. episcopul Pavel zice în adresa sa:

an, unde îi cinstesc cu mâncări, beuturi și ouă roșii. Apoi merg cu jocu în prundu satului, unde joacă toată ziua.

Ear' pentru fiecare joc le dă fata câte două ouă. Seara se despart mulțumind și strângând fetele ca semn de mulțumire și iubire; totodată chemându-le și pe a doua zi la joc.

Așa trec Paștile la noi.

Comana-inferioară, 21 Aprilie 1899.

Ioan Popa,
pedagog.

Moartea voinicului.

— Baladă populară. —

Culeasă de Teodor A. Bogdan, inv. în Bistrița.

Floare albă-a socului

Jos în țeara Oltului,

În marginea codrului,

La fântâna cerbului,

Cine zace singurel?

Da un mândru voinicel

Tinerel și subțirel

Ca și tras printr'un inel.

»Nu vom înceta a înălța rugăciuni ferbinți la tronul lui Dumnezeu, ca să vă conserve scumpa viață spre binele și înflorirea sfintei biserici și în special (cu deosebire) al provincii noastre bisericești de sub înalta-Vă guvernare spre prosperarea națiunii și bucuria noastră a tuturor...»

De așa vorbe mângăitoare și de laudă se bucură Păstorul cel bun.

De peste săptămână.

Intâmplările mai însemnate, ce s'au petrecut de curând, sunt următoarele:

Afacerea Iancu.

În afacerea lui Avram Iancu și a procesului dela Baia-de-Criș a celor trei tineri, cari au încununat mormântul lui Iancu, mereu scriu ziarele. A scris mai de nou frumos despre Iancu foaia săsească din Brașov, »Kronstädter Zeitung« și foaia »România Jună« din București. Foile din România vestesc, că »Liga culturală« din București voește să facă o mișcare în afacerea aceasta și prin ținerea de întruniri și vorbiri să facă cunoscut mai deaproape și în România pe Iancu și afacerea născută din vătămarea neblejnică a procurorului Lazar.

Pentru Horia.

Vestisem în nrul trecut, că era să se țină săptămâna aceasta la Cluj procesul pentru Horia. E improcesuat fostul redactor al foi »Revista Orăștiei«, care precum știm a încetat de a mai eși. Această foaie adică a adus în un număr al seu *portretul lui Horia*. Pentru acest fapt a fost improcesuată foaia, dar' precum a fost încunostiințată »Tribuna«, procesul s'a amînat până în Maiu.

Turburări în Viena.

În Viena sunt mari turburări de popor.

Luni, muncitorimea Vienei, social-democrații, au mers în masse compacte la reichsrath, pentru ca să demonstreze. Nu sunt mulțumiți social-democrații Vienei cu reforma electorală întropusă pentru Viena și cu răspunsul guvernului dat la interpelarea făcută în chestia grevei lucrătorilor de mine. Întreaga poliție a trebuit să fie mo-

bilisată pentru a împedeca mulțimea dela turburări. Muncitorimea voia să străbată cu forța în parlament pentru a ocupa galeriile. Poliția a trebuit să desvoalte cea mai mare energie pentru a o împedeca. S'au făcut multe arestări. Aceste știri ne vin dela Viena.

DIN LUME.

Răsboiul în Africa-de-mează-zi.

Zilele acestea au sosit vesti uimitoare de pe câmpul de răsboiu. Englezii au câștigat o isbândă, au bătut pe generalul Burilor Cronje și l-au desarmat. Eată ce s'a petrecut:

Capitularea lui Cronje.

Capitularea lui Cronje s'a întîmplat. Viteazul general, dimpreună cu trupele sale, e prins. Cronje și toți prizonierii vor fi espedați la Capstadt. Numărul lor este cam de 4000, între cari 1150 din Orange, ceialalți din Transvaal. Această mică trupă s'a susținut cam 8 zile față de 56.000 de Englezi, cu 180 de tunuri. Ei au capitulat numai atunci, când impresurați din toate părțile, s'a văzut, că jertfirea mai departe nu are înțeles. Isbânda, prima isbândă a Englezilor, nu e mare. La această împrejurare s'a raportat exclamarea deputatului Regmond Joe, în camera din Londra, când s'a dat cetire depeșei lui Roberts. Regmond a strigat: »4000 de Buri luați în captivitate de câtră 56.000 de Englezi! Ce învingere glorioasă!« (Risete).

Continuarea răsboiului.

Știrea, că Krüger și Steyn ar fi aplicați a cere pace, se desminte. Legațiunea din Bruxella a Transvaalului declară oficial, că deși Cronje a capitulat, răsboiul se va continua cu energie din partea Burilor, dacă Englitera nu va oferi pace acceptabilă. Nici chiar ocuparea capitalei Bloemfontein nu va împedeca pe Buri a se lupta mai departe.

Frunză verde iarba crește

De păzit cine-l păzește?

Il păzește-o copiliță

Copiliță ori măicuța?

Nu făr' vultur ear' grăește:

»Mori voinice ori te scoală,

Ori îmi dă și mie boală,

Că de când te tot păzesc

Puii 'n codru-'mi flămînzesc,

Că de când te-am tot pândit

Puii 'n codru-o flămînzit,

Penele 'mi-s'o rărit

Și trupu 'mi-s'o răcit,

Penele 'mi-se răresc

Picioarele-'mi gălbinesc

Zi pe zi mă tot sfîrșesc.

Și voinicul grâl eară:

»Grijește-mă pân' Joi seara,

Că eu Joi seara-oi muri

Tu puii 'ți-i hărăni,

Penele 'ți-sor desl,

Picioarele s'or roși,

Trupul tău ear' s'a 'ncălzit,

Sănătate 'ți-i găsi,

Numa de una te-oi ruga:

Să te duci la maica mea

Și să 'ncepi a cloncâni,

Maica afară-a eși

Și aminte 'și-a aduce

C'a avut un copil dulce,

Pe care l-a blăstemat:

Fire-ai copil de minune

La toți de poveste 'n lume.

Poesii populare.

DIN INTREGALDE.

Culese de Lucreția Nestor, jună.

Trage mândră la urît

Ca și șerpele la rît

Că te-am cerut și n'ai vînt,

Trage mândră la năcaz

Ca și șerpele la iaz

Că te-am cerut și-ai rămas.

M'o minat maica la joc,

Să joc fata cea frumoasă

Cea urîtă seadă-acasă

Să grijească de găini

Să nu ouă la vecini.

SCRISORI.

A patra prelegere economică în Seliște.

Conform programului cunoscut, Duminecă, în 25 l. c. s'a ținut aici, în Seliște, a patra prelegere economică, a cărei temă a fost: *întrebuințarea poamelor*.

Dl D. Comșa a înșirat la început diferitele moduri de întrebuințare a poamelor, afară de întrebuințarea lor în stare crudă. A recomandat pentru publicul mare întrebuințarea poamelor în stare *uscate*, espunând la înțelesul tuturor modalitățile cele mai priincioase în această chestie. Amintește de *cupțorul* așezat aici de cătră *Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului* anume pentru uscatul poamelor, dar' care nu a prea fost folosit de publicul de aici și jur, aceasta din pricina unor presupuneri cu totul tot nebasate.

Dovedind antăietatea și bunătatea poamelor uscate pe cupțoare de felul acestuia, față de poamele uscate pe așa numitele *coșere*, îndeamnă publicul a se folosi în viitor de acest cupțor.

Vorbește apoi pe larg despre diferitele metode de a pregăti miera de prune (lictar), *untul săracului* — și a mierei de mere, pere etc., despre pregătirea vinarsului de prune și mere, despre vinul de mere și strugurei.

Prelegerea, ca și celelalte, a fost foarte instructivă și cu toate-că obiectul tratat era în general tuturor cunoscut, totuși cu foarte multe cunoștințe nouă și foarte însemnate s'a îmbogățit fiecare.

În decursul prelegerii dl notar în pensie *Stefan Milea* a împărtășit mai multe povești în ale pomăritului câștigate în urma îndelungatei praxe ce d-sa face în acest ram al economiei.

Dl prelegător D. Comșa a adus cu d-sa de astă-dată mai multe unelte ce se folosesc la pomărit, precum și diferite legume uscate, lictare etc., spre a fi văzute și esaminate de cei de față.

Publicul s'a și interesat de acestea, cerând dlui Comșa diferite informațiuni, pe cari d-sa le și da, cu cea mai mare bunăvoință.

La sfîrșitul prelegerii d-sa a mulțumit publicului pentru căldura cu care a fost primite cele 4 prelegeri ale d-sale, având totodată firma speranță, că se-

mênța aruncată de d-sa în pământ roditor a căzut. Puternice strigăte de *trăească* au răsunit la adresa d-sale în public.

De astă-dată public din loc a fost mai puțin ca altă-dată, dar' totuși număr respectabil și am avut fericirea de a vedea pe mai mulți participanți și din comuna *Tilișca*, ceea-ce spre laudă le servește. Tot astfel înainte, căci prin aceasta umilit subscrisul spre cea mai mare bucurie și plăcere a sa nu va mai avea lipsă de a... stinge cărbuni de deochiat.

Prelegerea viitoare va fi Duminecă. Dl R. Simu va prelege din *stupărit*.

Arghir.

PÂNĂ CÂND?

Cenade, la 1 Februarie 1900.

Sunt 2 ani trecuți, de când notarul cercual de aici cu numele, *Dékányi Ernő*, prin cercetare a fost oprit dela direcție, lăsându-'i-se în folosință cortelul, care-l plătim noi 3 comune, și salarul jumătate.

Ear' ca notar substitut a denumit prim-pretorul din Blaj pe *Dobolyi Sándor*, notar în Broșteni. Acesta venia, vezi bine, cam rar la noi, fiind ocupat în cercul seu.

Destul, că după câteva luni ne vedem în cancelaria notarială cu fiiul acestuia, *Dobolyi Elemér*, care pe lângă afacerile notariale, ori mai bine zis lăsându-le aceste, se ocupa cu închisul vitelor de pe câmp, cu vînatul, execuțiuni, petreceri și câte și mai câte altele, recomandându-se pretutindenea de notar substitut.

La întrebarea ce 'i-s'a făcut în comitetul comunal de cătră dl preot *Aurel Harșan*, că: cine 'l-a denumit ca notar în Cenade? A răspuns, că dl *főszolgabíró*.

Atunci ce se vezi, spre mirarea tuturor sare în apărarea pretinsului notar celalalt preot din loc *Crucian Mărginean* zicînd, că *noi știm că pe dl notar 'l-a pus dl fisolgăbiru aici, am văzut hîrtia de denumire*.

Urmarea a fost, că s'a încins o dispută lungă, care nu s'a sfîrșit în se-

dința aceea, ear' notarul vîzîndu-se spîrînit pe lângă preotul numit și de câțiva Sași, a cerut dela comitetul comunal să-'i dea un ajutor lunar de 40 coroane, căci el cu 60 coroane, cari dl fisolgăbiru a fost dispus ca să-'i capete din cassa comunală și cu salarul notarial de jumătate nu poate trăi împreună cu un adjunct. 'Și-a ajuns scopul, căci vre-o 7—8 inși dintre cei de față crezînd, că cele 40 cor. are să le plătească comuna numai odată pentru totdeauna, s'au învoit, luându-se hotărîrea la protocol. Contra-propunerea dlui preot A. Harșan întemeiată pe împrejurarea, că comunele abia fiind în stare a plăti 8—1000 cor. anual în salarul notarial, cum se vor pute sili a da pe viitor peste 2000 cor., nici n'a voit notarul să o iee la protocol. Numitul preot a făcut arătare la prim-pretorul din Blaj, 'mi-se pare însă că fără rezultatul dorit, căci în o ședință următoare a comitetului a făcut propunerea: să se trimită o comisie la vicecomitele în Aiud, cu rugarea să se sfîrșească cercetările cauzei notarului oprit *Dékányi E.*, de oare-ce comuna se simte prea îngreunată cu atâtea contribuiri nedrepte pentru susținerea notarilor. Propunerea s'a primit, alegîndu-se în comisiune domnii preoți: A. Harșan, Cr. Mărginean și proprietarul jidan E. Nussbaum.

În urmă ce s'a întîmplat? Preotul A. Harșan invitînd pe ceilalți doi — după câteva zile — să se pregătească spre a pleca la Aiud, nu s'au învoit odată unul, altă-dată celalalt, pînă-cînd în fine Jidanul a spus verde, că numai el fiind Jidov în comună, de ce să-'i facă drum și spese pentru Sași și Români, vadă-'și ei de treburi. Ear' preotul Cr. Mărginean a zis în fața mai multora, că el nu merge la olaltă cu Jidanul, și dacă 'i-a propus colegul seu A. Harșan să meargă și numai amîndoi, 'i-a răspuns că se va mai socoti. Așa a trecut mai bine de o jumătate an fără a se duce în îndeplinire o cauză atât de însemnată și lucrul stă baltă. Trist și dureros este, că preotul Cr. Mărginean — trecut fiind în tabăra străină ne face multe neplăceri și neamului rușine. Așa între altele cu prilejul alegerii de cas-sar comunal, a zis, că decît să voteze

Dragu-'mi bădița spân
Că-'i și tinăr și bătrîn,
Ba 'mi drag cel mustăcios
Că-'i și tinăr și frumos,
Dragu-'mi omul ca mine
Că și noaptea vede bine,
Dragu-'mi omu frumos
Că și noaptea-'i vederos.

Rău îi stă muntelui rău,
Rău îi stă fără de peatră,
Ca și mie fără de tată,
Și-'i stă rău fără de brumă
Ca și mie fără de mumă
Și-'i stă rău fără de brazi
Ca și mie fără de frați,
Și-'i stă rău fără de flori
Ca mie fără de surori.

Străinu-'s Doamne străin,
Străinu-'s ca pasărea
N'am milă nicăirea.
Rău-'i Doamne la străini
Ca și la iarbă 'ntre spină.

Tu urită, tu ciuhoasă
De ce ești tot mănioasă
Că mîncarea nu 'ți-o mînc,
Beutura nu 'ți-o beau
Numai drăguțu 'ți-'l iau.

DIN IGHEL.

Culese de *Ilie Igna*, june.

Mare-'i noaptea și nu dorm,
Tot mă-'nvîrt și mă întorn,
Ca pește la apă lină,
Ca omu 'n țeară străină,
Frunză verde rozmalin,
După nor vine senin
După dragoste suspin,
După senin vine nor,
După suspin vine dor.

De n'ar fi ochi și sprîncene,
De păcate nu m'aș teme,
Dar' ochi și sprîncene sînt
Păcatele-'s pe pămînt.

Dorul mîndrei de n'ar fi
M'aș culca, m'aș hodini,
Dar' zău dorul mîndrei este,
Noaptea din somn mă trezește.

Draga mea și nu-'i a mea
Că-'i acelui de colea,
Dar' să fură prin negură,
Dimineața își dă gură,
Dimineața 'n negură,
Seara dacă 'ntuneacă.

RIS.

Cănele cuminte.

Ean' uite, frate, ce-'mi mai scrie Arsenie din America, că adecă acolo se află câni, cari au mai multă minte decît stăpînul lor.
— N'ai să te miri, eu încă am unul așa...

cu Românii, mai bine dă vot Ungurilor și Sașilor, ceea-ce a și făcut ademenind și pe alți 3 Români de au votat cu un anumit Biró Dénes, fost gendarm, care căpătând și voturile Sașilor, a reușit ca colector față cu un candidat român, om cinstit, încât Românii de față s'au aprins de necaz și rușine, ear' cei din jur auzind s'au scârbit.

Dar' dl părinte Cr. Mărginean mai are și alte fapte — ca preot român — păcătoase. E în ceartă cu mulți fruntași din comună, a îndemnat pe credincioșii sei să nu iee parte la petrecerea școalei gr-cat. dată în 28 Ianuarie c., cu care prilej a vătămât cu vorbe grele pe Românii de legea gr-cat.

Aș mei putē înșira multe isprăvuri de ale dlui părinte, ca cele de sus, dar' pentru acum e destul. Întreb însă pe dl preot până-când tot așa? În d'al de felul acestora își crede dl părinte Mărginean împlinirea menirei sale, ca preot român? Trist, în adevăr trist!!

Un sătean.

DIN TURDA.

— Petrecerea meseriașilor români. —

Petrecerea meseriașilor români aranjată în 18 Februarie a succedut în raport cu împrejurările nefavorabile destul de bine. E drept, că jurul a rămas, afară de câteva familii, departe de petrecere, dar' asta e a se atribui așa cred numai timpului de tot nefavorabil.

Cu toate acestea meseriașii pot fi mândri de rezultat, fiind aceasta prima lor petrecere în stil mai mare.

Dintre inteligenții din Turda, cari au luat parte, am remarcat pe dl Artemie Codarcea cu familia, dl căpitan Boldea, Iuliu Pop, preot; Alesandru Gaia contabil; apoi tineretul în corpore.

În pauză s'au ținut toaste însuflețite și cu tendență națională apreciând după merit și indicând calea pe care au să progreseze pe viitor meseriașii români. Au vorbit dl Art. Codarcea, Iuliu Pop, Dr. Pătăcean, Valer Moldovan. Musica a cântat »Deșteaptă-te Române« și alte melodii naționale.

Publicul din jur ar trebui să spriginească mai mult aceste petreceri atât de democratice și atât de importante din punct de vedere social-național, deasemenea și inteligența din Turda să nu uite că are datorințe față de clasa aceasta în formațiune a meseriașilor.

Cineva.

BUCOVINA.

Dulce Bucovina,
Veselă grădină,
Cu pomi roditori
Și mândri ficioari.

Așa ne descrie marele cântăreț Alesandru această frumoasă țărișoară, locuită din veacuri de Români. Și așa și este. Dar', fiindcă cei mai mulți din bunii cetitori ai »Foi Poporului« se bucurară numai de puținică școală, astfel numai din nume cunosc Bucovina, mulți, poate, numai cântarea aceasta. De aceea credem că le facem o plăcere, vorbind aici ceva despre această țărișoară, ca să o cunoască cât de cât.

Noi, Românii, precum știm, stăm aici ca Români dela anul 105 după Chri-

stos, când ne aduse aci marele împărat Traian. Atunci am cuprins noi Dacia, pe ruinele căreia stă azi Ardealul, Bănatul, România, Moldova, Maramureșul și celelalte părți locuite de Români.

Dar', după vre-o 260 de ani dela împoporarea Daciei cu Români, începură a veni ca locuste seminții barbare din fundul Asiei. Dinaintea lor se retrăgeau în Ardeal Românii de pe șesurile Bănatului, României și de pe aiurea, că Ardealul este mai ridicat decât celelalte țări și mai muntos, ear' pe acele vremi era mai păduros de cum e azi. În Ardeal dară căutau scăpare frații nostri dinaintea barbarilor, și după-ce se retrăgeau barbarii ear' mergeau din Ardeal la vale cetele de Români.

Așa prin suta a 13-a după Christos s'a dus Radu Negru dela Făgăraș și a înființat România, ear' din Marmacia s'a dus Dragoș cu vitejii lui și a întemeiat Moldova. Vre-o 500 de ani așa au rămas. Dar' la anul 1775 au împreunat cu Austria partea de sus a Moldovei — numită Bucovina — și împreunată cu ea este până în ziua de azi, adevărată ruptă de mama ei cea dulce, de Moldova. Unsprezece ani de zile după

Dr. G. Popovici.

aceea, adevărat la anul 1786, împreună Bucovina cu Galiția și o ținură împreunată cu ea 62 de ani, adevărat până la 1848. Acești 62 ani fură pentru Românii din Bucovina mai grei decât 62 de veacuri. Că în acest timp mulți din boierii lor luară lumea'n cap, numai să nu vadă suferințele bieților Români; alții se amestecară prin căsătorii cu Polecii și Leșii galițieni și se perdură pe veci pentru neamul nostru, tocmai după-cum unii nobili români din Ardeal, părăsind biserica și limba românească, se făcură calvini și popistași și intrară în tabăra străină. Mai numai bieții țărani rămăseră credincioși legii, limbei și datinelor străbune. Ba, în Bucovina, după împreunarea ei cu Galiția, și țărani prind a se clătina. Că preoții și dascălii străini, cari intrară în locul celor de Român, spuneau la popor că limba moldovenească e o limbă țigănească și că D-zeu ascultă numai ruga rostită rusește.

Starea Bucovinei după împreunarea ei cu Galiția ni-o descrie un vrednic scriitor al nostru așa:

»Nici sângeroasele și necurmatele răboaie întâmplăte pe pământul Bucovinei, nici năvălirile sălbătice ale Tata-

rilor și Cazacilor, nici năvălirile turbate ale Turcilor nu au adus mai multă stricăciune nației române din Bucovina, decât această împreunare nefirească cu Galiția restimp de 62 ani, lungi ca 62 veacuri. Căci în acest timp nenorocit o parte a Bucovinei a început să-și peardă fața sa cea românească, în acest timp poporul românesc a început strașnic a-și perde limba, apucând a se da la limba rusească, va să zică în acest timp s'a încuibat în Bucovina rădăcina unui rău, care cu greu se va mai stîrpi.

Polecii și Leșii cari inundară Bucovina, după împreunarea acesteia cu Galiția, au fost varga lui Dumnezeu pentru Românii bucovineni. Dar' dădă Dumnezeu, că la 1848 se putu rupe Bucovina de către Galiția și se ridică la rangul de ducat neatrănător decât de Austria. Este deci sub scutul bunului nostru Monarch, care ca un bun părinte face după putință dreptate »tuturor popoarelor Sale«. Îndată după ruperea Bucovinei de către Galiția s'au ridicat un număr de bărbați însemnați, oameni cu multă carte și cu inimă caldă către țeara lor și către neamul lor. În frunte aveau pe vestita familie boierească Hurmuzachi și ajutor la greaua muncă se duse din Ardeal vestitul dascăl Aron Pumnul. Acestora le steteră într'ajutor un șir lung de bărbați gata a jertfi totul, numai să aducă trebile țărișoarei lor la bine, să bage ear' limba românească în școale și biserici — că sub Polecii galițieni era scoasă — și tot Românul să nu se mai simtă rușinat, că e Român, ci mai virtos fălos să se țină, că este, ce este. Dar' rana ce o făcură străinii în trupul națiunii române din Bucovina era mult mai adâncă, decât să se poată vindeca așa ușor. Și acum mai sângerează încă, dar' e nădejde că bunii patrioți români o vor vindeca, că lucrează cu mare zel toți de toate părțile. Preoții propoveduesc în biserică, învățătorii în școală, ear' ceilalți cărturari care, unde-i e chemarea. Toți luptă pentru dobândirea drepturilor, și când toți luptă pentru un scop sfânt, învingerea e sigură.

Dee Dumnezeu, ca în viitorul cel mai apropiat să auzim că frații Români bucovineni și-au ajuns scopul!

Dr. George Popovici.

— Vezi ilustrația. —

Între luptătorii cei mai înfocați, pentru drepturile poporului român din Bucovina este Dr. George Popovici, deputat în sfatul țerei, ales de bravi Românii munteni din cereul Câmpulungului. Dinsul spune pe față în sfatul țerei toate nedreptățile ce se fac Românilor, și cearcă pe toate căile cinstite a zădărnici lucrarea veneticeilor, cari vor să scurteze întru toate pe Românii bucovineni. Este neînfricat în spuse și în fapte vrednic de un bărbat cu minte mare și cu inimă caldă. Dacă frații bucovineni vor vedea ca la nouele alegeri să aleagă tot bărbați ca Dr. George Popovici, atunci pot fi siguri, că izbânda e a lor. Eată de ce punem chipul acestui ales fruntaș al poporului Bucovinei aci, ca să-l vadă bunii cetitori ai »Foi Poporului«.

PARTEA ECONOMICĂ.

Legumăritul în școala poporală.

Prelegere ținută de d-șoara inv. *Elena Coman* în adunarea dela Călvaser a învățătorilor români gr.-cat. din desp. Sibiiului.

(Urmare).

Sălata.

Precum curechiul așa și sălata e una dintre legumele cele mai trebuincioase și care nu ar fi iertat să lipsească din nici o grădină de legume. Sălata încă este de două feluri și anume: de vară și de toamnă. Ea se poate sămăna și în straturi calde, de unde apoi se răsadeste în straturile din tabla grădinei, dar' se poate sămăna și de-adreptul în strat sămănându-se nu în șiruri, ci imprăștiată. În șir numai răsadim sălata pentru a produce căpățină. Ea iubește pământul gras și țineros, însă fără a fi gunoit proaspăt, îi place multă umezeală. Pe timpul secetei și ea are lipsă de a o uda cu apă, prin udătoare cu ciur. Trebuie să se plivească buruienile ce s'au ivit. Dacă voim ca să avem sălata cu căpățină, trebuie să o răsadim cea de primăvară eventual de vară în depărtare de o palmă, ear' cea de toamnă de două. Econoamele harnice, ca să aibă sălata tare de timpuriu, cu începutul lui Octomvrie dacă sunt presemne de toamnă lungă, ear' dacă nu, atunci pe la jumătatea lunei Septemvrie, seamănă sălata într'un strat. După-ce a răsărit și a crescut destul de mare, dacă vrem ca sălata noastră să facă căpățini de timpuriu, atunci în stratul bine lucrat o răsadim, ear' când timpul se recește și pământul începe a îngheța trebuie să punem peste ea niște crengi și peste crengi paie. Primăvara când pământul se simte cald să depărtează atât crengile cât și paie. Straturile trebuie făcute în față și nici-decât în dos, căci atunci tot lucrul ne-ar fi zădarnic.

Crumpenile.

Crumpenile, cari se mai numesc și cartofi și pere de pământ și barabule, pentru o familie sunt așa de lipsă, încât lipsa lor o simte atât bogatul cât și săracul și cu deosebire ținătimea noastră.

Sunt unele cari se fac de timpuriu și se numesc de vară și sunt unele cari le scoatem numai toamna și se numesc de toamnă sau de iarnă. Crumpenile nu cer loc bogat. Ele se mulțumesc și cu loc mai sărac și mai rece, dar' mai bine le prieste pământul ușor, năsipos. Cele de toamnă se pot pune la câmp afară, ear' cele de vară fiind de lipsă la bucătărie minteni-minteni, se vor pune în grădina de legume, unde pentru ele se va da o parte deosebită dintr'o tablă. Economii s'au îndatinat a pune crumpenile în cuiburi și în rînduri. An-endouă sunt bune, dar' noi voind a economisa câtuși de puțin vom face în modul următor, și anume: fiindcă pe crumpene se pot observa mai multe ochiuri și fiindcă din fiecare ochiu dă o plantă eventual o viță, noi ca să nu sămănam atâtea crumpene și totuși să avem roadă bună vom pune crumpenile în cuiburi sau în rînduri, însă tăiate în două, sau dacă crumpena e mare și în trei. Crumpenile se cultivă așa, că prin a doua jumătate a lui Maiu, după-ce au răsărit și sunt mărișoare se sapă odată, ear' a doua-oară se le săpăm cam deodată cu a doua săpătură a cucuruzului. Bine înțeles, că crumpenile e bine a se pune înainte de a se sămăna cucuruzul. Dacă lipsa cere, atunci crumpenile se sapă și a treia-oară, ceea-ce le prieste foarte bine. Când le săpăm a doua-oară, adunăm pământul moșinoinu pe lugeri, cât jumătate să fie acoperiți cu pământ, atunci produc mai bine și nu rămân crumpenile afară să înverzească și să se amărăscă.

Crastaveții.

Crastaveții cei atât de cunoscuți atât la ținătime cât și cetățenilor, nu trebuie să lipsească nici dintr'o grădină. Ei au natura de a-și întinde lugerii pe suprafața pământului sau a se acăța în sus pe garduri. Se seamănă în cuiburi ori în șențurile. Simburii ce voim a-și sămăna e bine ca înainte de a-și băga în pământ să stee cel puțin două zile în lapte dulce, unde înmuindu-se scoarta simburului, acestea vor pute răsări mai curând. Dar' fiindcă crastaveții iubesc gunoiul, cu prilejul sămănării e bine ca în fiecare cuib

înainte de a-și sămăna să se pună barem doi pumni de gunoiu putred și numai apoi pe acest gunoiu punem simburii și peste ei pământ. E de însemnat însă, că acestia se pot sămăna și la umbră, căci și umbra le place. Crastaveții după-ce sunt în cinci frunze se sapă prima-oară, ear' a doua-oară trebuie săpați înainte de a cuprinde locul dintre cuiburi. În decursul verei să se smulgă buruienile cu mâna, de oare-ce a-și mai săpa e peste puțină. Recoltarea lor însă încâtva se deosebește de celelalte legume, de oare-ce ei atunci sunt mai buni, când nu sunt nici prea mari nici prea mici de tot, adică când ei sunt de mărimea mijlocie, când apoi culegându-se sau se consumă așa verzi ca sălata, sau să murează în apă pentru a-și avea astfel peste vara întreagă sau apoi se așează în oțet, pentru a fi păstrați pe iarnă, când apoi ei ne vor fi ca un supliment gustos și tare plăcut.

(Va urma).

Despre măiestrii.

XVI.

Tinicheri (pleuari). La această măiestrie erau aplicați până mai ieri-alaltăieri numai străini, Sași, Unguri și Jidani. În timpul din urmă însă au prins a învăța această măiestrie și unii Români de-ai noștri de pe valea Someșului. Dar' cum o învățară? Cum putură. Se băgară câte pe un an servitori la Slovaci tinicheri ambulanti, cari umblă în România și pe la noi, parte cu sîrmă de legat oale, parte cu vase de tinichea, lucrate nu prea cu mult meșteșug. Dela acei Slovaci învățară dar' unii Români de-ai noștri tinicheria și o poartă mai mult în România. Dar' slăbuț cum o putură învăța dela niște tinicheri nu prea măiestri și în timp foarte scurt, totuși folos avură și au de ea cei-ce nu sunt prădători. Dar' dacă această măiestrie ar fi învățat-o de tineri, dela măiestri cum se cade, atunci ce foloase le putea aduce! De sigur că mult mai mari. Deci să nu disprețuim nici această măiestrie, ori-cât ni-s'ar pără de neînsemnată.

Templăria (mășăria). Este o măiestrie, din care ar pute trăi omenește

Călătorie spre iad.

Povestire de Ioan Bochiș, preot în Borșa.

(Urmare și fine).

La aceste sfaturi ce zici, iubite prietene!? Văd, că nu-ți plac sfaturile mele, -- că dai din cap, -- nu-ți plac camelele mele? Dară cugetă, ce mare deosebire e între aceea, că-ți dai banii împrumut lui Dumnezeu pe lângă sute și mii de procente, și ca om avut eși din lumea aceasta, sau că-ți slobozi banii și averea pe gât în jos, și ca un cerșitor ne-crebnic vei sta înaintea judecătorului celui mare, care îți va cere îndărăt toate câte ți-a dat în lumea aceasta. Bine te cugetă, și așa lucrează ca nici-când să nu fii cu părere de rău peste cele petrecute aici în lumea aceasta.

Incunjură școala diavolului! Ce-i școala diavolului? Școala diavolului nu-i alta decât cărcima. Hei, frate, precum din cele șapte păcate de căpetenie să

nasc alte multe păcate, așa din cărcimă es vorbele cele mai scandaloase, nespusele sudălmii, certele și în urmă bătăile până la moarte. Dacă omul bețiv nu are bani de cheuit, să dimite la înșelăciune, la furt și nu se odihnește până nu își face sir de bani. În cărcimă se învață și jocurile în cărți, prin cari mulți oameni cu stare bună au ajuns cerșitori.

Vă voi spune aci o întâmplare, care nu-i poveste, ci adevăr curat. Un lemnar a avut lipsă de un ajutor la cioplitul lemnului, și nu peste mult i-se și îmbie un om flămânzit, slab îmbrăcat, care se tocmește cu lemnarul cu un preț mic de 40 cruceri la zi și mâncare. Mai multe zile omul a lucrat cu toată silința, încât lemnarul a fost mulțumit cu sporul lui, fără să se căiască peste soarta lui miseră, sau să grăiască pe cineva de rău. Sta măiestrul pe gânduri, că un om lucrător atât de harnic, silit și cu frică creștinească cum a

putut ajunge la o stare atât de compătimitoare — din morar ce era el mai nainte, cât acuma locuiește într'o casuță slabă în chirie, și cu palmile abia își susține muierea și familia între cele mai mari lipse și neajunsuri. Într'o zi lemnarul voind a fi în curat cu soarta omului său — îl întreabă, că într'adevăr a fost morar, și a lui proprie a fost moara, sau a ținut-o numai în arândă? Și ce nenorocire l-a adus în starea aceasta ticăloasă? La întrebarea pusă de lemnar suspină una omul meu din adâncul inimei, își implântă secura în lemn și se roagă de stăpănu-sau să-i dea voe nițel să se odihnească până îi va povesti cazul trist care l-a adus la această stare tristă, că stând în picioare nu-i în stare să i-o povestească.

Am fost — zise el — ce-i drept morar, moara a fost proprietatea mea și mi-a curs bine laptele în păsat, am avut avere frumoasă, doi boi, trei vaci cu trei viței cât îi puteai rumpe în ge-

o familie două și pe la sate, ear' la orașe trăesc și se învâșesc zeci și sute de familii din ea. După-cum trebuințele ni-se tot înmulțesc, după-cum casele ni-le facem tot mai mari și mai vederoase, după-cum simțim tot mai mare lipsa de mobile (unelte din casă) mai frumoase, așa crește lipsa măsurilor, a tâmplarilor. Că, mai nainte, casele erau cu ferestruici mici, în loc de sticlă era beșică; ușile erau făcute din săcure, scaunele tot așa, masa — unde era — asemenea era făcută mai numai din bardă, lăzile din lemn de fag. Toate făcute de »meșteri« de-ai noștri, bărdași. Dar' azi nu mai e așa. Azi ferestrele le facem mari și blănite și cu ochi de sticlă; azi ușile le facem mari, jiluite, blănite și cu țifini și încuietori de fer, ca și ferestrele, căci știm, că din casă nu ne-a scoate »domnul«, că nu-'i pe loc »domnesc«, că-'i pe grădina noastră; azi cei mai cu stare prindem a padimenta casele cu scândură jiluită, pe lângă ce podurile (plafondul) numai de scândură le facem chiar și cei mai săraci; azi nimenea nu se lasă în casă fără o masă vâpsită, scaune vâpsite, lăzi și cuiere zugrăvite. Deci azi simțim mai tare lipsa tâmplarilor, ca în trecut, și pe zi ce merge tot mai tare vom simți-o. Drept este și aceea, că în unele părți au început și câte un copil de Român a învăța tâmplăria. Și folos a avut de învățătura lui. Dar' și aceea e drept, că mai avem lipsă de mulți măiestri tâmplari. Mai în fiecare sat ar pute trăi câte unul. Deci să ne creștem cât de mulți tâmplari. Dar' să-'i învățăm la meșteri bine pricepuți, nu la ori-ce »strică scânduri«. Pe această cale la mii de tineri le-am da pânea în mână, pâne multă și bună și sigură. Că în 3—4 ani învață măiestria. apoi devin calfe și capătă plată frumoasă. Lucrând ca calfă câțiva ani își poate aduna ceva bani pentru începerea măiestriei. Că tâmplăria fără ban nu merge. Tâmplarul are lipsă de multe unelte și de scânduri. De nu le are, înzădar va ști lucra cât de bine. Deci să nu se încumete a deschide lucrătorea până nu are uneltele trebuincioase și barem 50—60 coroane de scânduri, cleiu, vâpsese ș. a.

I. P. R.

Articli economici.

— Avis. —

Cu provocare la înștiințarea noastră din zilele trecute, ne luăm voe a vesti pe membrii Reuniunii noastre agricole, că am *prelungit terminul* de 10 Martie până la 20 Martie n. c., *termin până la care eunt a se înainta aici cererile pentru împărțirea în mod gratuit a semințelor de tot soiul și descrise în amintita înștiințare.*

Din acest prilej aducem la cunoștința economilor noștri, că subscrisul comitet gata este a mijloci pentru ori-și-cine 'i-se va adresa procurarea articlilor economici amintiți mai jos, lângă cari însemnăm și prețurile:

1. Sămânță de *lufernă franceză*, prima calitate: un chlgr. 85 bani.
2. Sămânță de *trifoiu roșu*, de tot fină: un chlgr. 95 bani.
3. Sămânță de *iarbă engleză*: un chlgr. 35 bani.
4. Sămânță de *iarbă franceză*: o jum. chlgr. 60 bani.
5. Sămânță de *iarbă italiană*: un chlgr. 40 bani.
6. Sămânță de *napi de nutreț*, Mammuth, roșu, uriaș: un chlgr. 65 bani.
7. Sămânță de *napi de nutreț*, Oberndorf, galbini: un chlgr. 68 bani.
8. De *aceiași*, roșii, rotunzi: un chlgr. 68 bani.
9. Sămânță de *bostani* (dovleci), de aproape 10 chlgr. greutate, mai timpurii ca napii: o jum. chlgr. 1 coroață 60 bani.
10. Sămânță de *varză de Strassburg*, uriașă: 20 grame 26 bani.
11. Sămânță de *varză* (curechiu) de *Braunschweig*, uriașă de iarnă: 20 grame 20 bani.
12. Sămânță de *ceapă uriașă Rocca*: 20 grame 28 bani.
13. Sămânță de *ceapă uriașă rotundă Madeira*: 20 grame 28 bani.
14. Sămânță de *ceapă rotundă galbină de Zittau*, foarte trainică: 20 grame 30 bani.
15. Sămânță de *arpagic*: o jum. chlgr. 50 bani.
16. Sămânță de *orz de Hanna* se vinde în cătățimi de cel mult 20 litre à 20 bani.

17. *Legături de snopi*, foarte practice și trainice, 1000 bucăți 4½ milimetri groase, 150 cm. lungi și circa 23 chlgr. grele cu 15 coroane 60 bani.

18. *Legături de snopi*, foarte practice, 1000 bucăți de aceeași grosime însă numai 130 cm. lungi și circa 20 chlgr. grele cu 14 coroane 50 bani. În pachete se vând 20 bucăți 150 cm. lungi cu 4 coroane 20 bani și 200 bucăți 130 cm. lungi cu 3 coroane 80 bani, libere de porto.

19. *Legături de altoit Raffia*, foarte practice, un chlgr. 1 coroață 50 bani.

20. *Funii de Cocos* (de legat altoii), foarte trainice, un chlgr. 45 bani, 5 chlgr. 2 coroane.

21. *Reșină de altoit*, fluidă, o cutie à 125 grame: 50 bani; à 250 grame: 1 coroață; à 30 grame: 20 bani.

22. *Etiquette de tinichea albă* pentru scrierea numirilor: 100 bucăți: 1 coroață 20 bani.

23. *Cucuruz »Regele preriilor«*, soi nou, care isbutește de minune la noi și se coace deodată cu soiul îndatinat (indigen). Din un hectolitru=100 litre tulei rezultă aproape sau și întocmai 3 ferdele=60 litre grăunțe, așadar' îndoit mai mult ca de obicei; un hectolitru grăunțe trage 73—78 chlgr. Acest fel de cucuruz, atât de spornic și bun în toată privinta, merită cea mai călduroasă recomandare și ar trebui răspândit la noi pretutindenea.

Se vinde în cătățimi de câte 1, 2, 3 etc. ferdele à 20 litre (nu și mai puțin) Prețul 2 coroane 50 bani de o ferdelă grăunțe alese, prăsite în hotarul Sibiului.

Doritorii, cari vor trimite la adresa »Comitetului Reuniunii române agricole din comitatul Sibiu« prețul cum și 12 bani pentru buletinul de expediție, 2 bani de chilogram pentru pachetare și 4 bani taxa de îmanuare postală — vor primi articli comandați cu posibilă grăbire.

Sibiu, 24 Februarie 1900.

Comitetul central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului«.

Demetriu Comșa,
președinte.

Victor Tordășianu,
secretar.

nunchi de grași, două iepe ca la domni și altele multe de toate, și mergându-'mi așa de bine treaba, din când în când mă duceam și la cărcimă, unde m'am învățat rău. S'a întâmplat odată, că venind dela tîrg, unde am vîndut doi mîanzi cu 300 florini, m'am abătut într'o cărcimă de lângă drum, unde puțin am mâncat și am beut și câteva pîhare de rachiu. Nu peste mult intrară în cărcimă ceva Țigani, și acestia vîzîndu-mă în voe bună — ca din glumă zic se stau cu ei la cărți, și eu m'am învoit. S'a început jocul în cărți, care a ținut până în altă zi dimineața, și pentru mine a avut sfîrșit foarte trist, — pentru-că cei 300 florini toți 'i-am pierdut în cărți. În Duminica următoare tot cu acei ortaci earăși m'am pus la cărți, — cu nădejdea că banii pierduți îi voiu recăștiga, dar' vai, cărțile dracului! — perit-ar fi fost și numele celui ce le-a ghicit — mai nainte de ale pune în mîinile oamenilor, spre perirea lor, — nu s'-'mi capăt

banii pierduți, ci în desnădejduire 'mi-am pus în cărți boii. vacile și iepele de acasă. De acestea auzind creditorul cui îi datoream încă cu 200 florini din prețul morei, m'a provocat să-'i plătesc, și neputînd a-'i plăti, m'a pîrit. La pertractare am căpătat o prolongare de plătire. Ziua plății a sosit, și eu nu am fost în stare să plătesc. A urmat pîră nouă, după aceasta earăși pîră pentru datorie, usură și cheltueli, advocați, esecutori până m'a scos din moară afară. Și eu cu tot dreptul pot zice, că cărcima în care am învățat beutura și cu beutura bătutul cărților, m'a scos din toate, și 'mi-a pus în mână bîta de cerșitor.

O spun pățania aceasta la frunză și la iarbă, ca să învețe ori-și-cine din nenorocirea mea și care încă are timp și prilej să se întoarcă de pe calea aceasta lunecoasă spre prăpastie.

Pe când 'și-a gîtat povestirea pățaniei, pe bietul om 'l-a năbușit plînsul,

ceea-ce vîzînd măiestrul 'i-s'a făcut milă de nenorocitul, și din ziua aceea 'i-a mărit simbria.

Cunosc un om, care în trezîe e cel mai de omenie, te poți înțelege cu el despre ori-ce lucru bun. Acasă cu muiera e cum se cuvine la un bărbat bun, e cu iubire cătră ea, cu băieții e tată iubitor, 'i-s dragi cât nu ar voi nici vînt rece să-'i ajungă. De merge la oraș nici la unul nu vine cu mîna goală, începînd dela muiera până la cel mai mic băiat. Dară când bagă în cap putoarea jidovească, cu toții din cărcimă are val, dacă merge acasă — după datină tîrziu seara — muiera îl așteaptă încălțată, îmbrăcată — că acuma știe ce o așteaptă. Întră în casă se uită în jur, muiera îl îmbeie cu cină, dar' lui nu-'i trebuie. Într'un tîrziu întrebă pe băiatul cel mai mare — ca de 14—15 ani că unde-'i — băiatul doarme, — sbiară că isprăvit-a lucru cela și cela, — lucru care nu se ținea de băiat, — dar' numai

Dela „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiu“.

— Povește pentru stîrpirea gândacilor de Maiu. —

Stațiunea r. u. de stat entomologică a compus, ear' ministrul r. u. de agricultură a tipărit în broșurică următoarea instrucțiune, pe care comitetul central o a tradus în românește:

Gândacul de Maiu, cunoscut și sub numirea de cărbuș sau găinușe, precum și larva lui sau vermele alb, sînt deopotrivă stricăcioși pentru economia de câmp, vie și pădure, ca și pentru grădină. De oare-ce însă ivirea acestui gândac se socotește drept o cercare obștească, apărarea împotriva lui trebuie să se facă din partea tuturor, și §-ul 50 art. de lege XII. din anul 1894 despre poliția de câmp de fapt orînduește, ca cu prilejul ivirii gândacilor cu droaia, să fie stîrpiți într'un chip potrivit.

Fiindcă pentru-ca să ajungă la desvoltare gândacul de Maiu, are lipsă în patria noastră — lăsăm afară ținuturile înalte, muntoase — de trei ani, de aceea gândacul de Maiu se arată în roiuri mari numai tot la trei ani, și adecă neținînd seamă de unele abateri locale (când roiește gândacul acesta cu un an mai curînd sau mai tîrziu), de regulă iase la iveală în anii, cari se pot împărți cu 3, fără rest: astfel de an a fost 1896 și 1899 și va fi 1902, 1905 ș. a. Drept aceea stîrpirea gândacului vine la rînd tot la trei ani odată.

Pentru a-i pute stîrpi mai ușor, chipul cel mai ducător la țință e să-i strîngem și să-i nimicim. Cu strînsul trebuie să începem când se arată dintăiu ca să-i stîrpim înainte de a-și depune oule. De oare-ce când e soare și cătră seară zboară gândacii mai neastîmpărați, e mai bine să-i adunăm dimineața sau și ziua pe vreme nouroasă, când stau țapeni sau se prefac că-s morți, ușor se pot scutura de pe pomi. La adunatul lor trebuie să fim cu mare grijă la pomii, cari stau singuratici sau la marginea plantațiunilor, pe cari mai virtos îi caută gândacii.

Lucrătorilor, cari adună gândaci e mai cu cale ale plăti după cătașimea

gândacilor, așadară după chilo sau litru (1 chilo are cam 1060 bucăți de gândaci), pentru-că în felul acesta îi îmbărbătam pe culegători; dar' fiindcă adunătorii în rîvna lor nu prea cruță arborii (cu deosebire pomii), e mai cumințe pe lîngă o supraveghere potrivită să punem zileri pentru isprava aceasta. Astfel prevenim risipa de timp cu măsuratul încoaci și încolo, cum s'ar întempla dacă am tocni culegători plătiți după cît strîng.

De pe pomii mici scuturăm simplu gândacii; la pomii înalți întrebuițăm la scuturat cărlige cu coadă lungă, sau dacă sînt între culegători ficioși, îi punem să se sue pe pom și se scuture crengile câte una. Scuturatul se se facă repede, cu putere și se țină scurt timp, ca gândacul să cadă deodată; la clătinațul pomului încoaci și încolo gândacii acățați bine nu cad.

La cules mai cu scop e, să adunăm gândacii de Maiu în vase de lut cu gura largă, înlăuntru smălțuite și pe jumătate pline cu apă, pe cari înainte de a se umplea de tot, din când în când le turnăm într'un vas mai mare, (într'o bute sau puțină jumătate plină cu apă) sau într'un sac.

Stîrpirea se poate face în mai multe feluri. Sau strivim gândacii pe un loc tare (pe drum) sau îi adunăm, ear' gândacii adunați în bute îi putem opări și vîrsa într'o groapă, pe care o vom astupa-o.

Gândacii adunați în mari cantități merită să-i folosim pentru pregătirea de gunoiu măiestrit, așa că-i amestecăm cu pămînt și var nestîns și cu rămășițe de turfă, cea din urmă împedecă mirosul neplăcut, produs de mulții gândaci, cari trec în putrezire. La cătașimea gândacilor, cari vrem să-i folosim trebuie să adaugem atîta pămînt, var sau turfă, cît e de lipsă, ca să-și peardă mirosul greu, produs de gunoiu.

Un alt mijloc însemnat de apărare împotriva gândacilor e și acela, că stîrpim larva lor, adecă vermii cari trăesc în pămînt și sînt deasemenea foarte stricăcioși.

Cel mai potrivit prilej pentru stîrpirea vermilor e scormonirea pămîntului,

săpatul și aratul. Vermii, cari ies la suprafață, la săpat și scormonit, trebuie omoriți, ear' la arat dacă sînt mulți vermi, e bine să lăsăm un om să-i culeagă după plug. Și aici e cumințe lucru de a jertfi câțiva cruceri pentru a-l face pe culegător să fie cu băgare de seamă la vermi. Unde sînt puțini vermi, acolo pentru 10—20 bucăți se pot plăti 1—2—3 cruceri, unde sînt mulți, acolo pentru 100—200 bucăți 5—6 cruceri, sau și mai mult.

Vermii încă îi putem întrebuița, și anume dacă sînt puțini, îi dăm la galițe, dacă însă sînt mulți, pregătim din ei gunoiu.

SEFATURI.

Nutreț bun pentru găini.

Prin numeroase cercetări s'a dovedit, că găinile ouă bărbătește și se îngrășe, hrănite fiind cu un fel de pâne, ce se pregătește din trei părți cartofi sau crumpene ferte și pisate cu două părți de tărîțe de grâu sau de orz. Aluatul astfel dobîndit se pune la dospit și apoi se coace în cuptor deodată cu aluatul obicinuit de pâne. Îndată-ce s'a copt încâtva, se scoate afară, căci la din contră se învîrtoșează prea tare. Pânea numită se dă apoi găinilor în toate zilele în porțiuni mai mici sau mai mari, după împrejurări. Pentru-ca găinile se poată da cît mai multe ouă, e bine a se pune în hrană și puțin ardeiu. Anumela 10—12 găini se amestecă în aluatul de făină sau tărîțe tot la 3—4 zile și câte o linguriță de ardeiu. După această nutrire dacă mai sînt și bine ținute, vor oua foarte mult. Trebuie însă să se bage de seamă, ca să nu se pună mai mult ardeiu, de cum s'a arătat, căci altfel ușor am pute băga boală între găini.

Știri economice.

De pe piața de bucate din Berlin se anunță, că acolo, ca și în alte mari orașe, prețul bucatelor, cu deosebire al grăului și ovășului a scăzut.

Armăsari de prăsilă din comitatul Sibiiu. Comisiunea comitetansă pentru prăsirea de cai face cunoscut, că la finea lunii curente vor fi trimiși la sta-

ca să-i afle vina. Îl scoală din somn, îl pune înaintea lui, pentru-ce nu ai făcut lucrul acela? Băiatul tace — atunci face poac cu sbiciul îndoit peste spatele băiatului somnuros — băiatul țipotește, mamă-sa — ca mamele — sare între băiat și bărbat — atunci poac una cu sbiciul și la muiere. Bărbate ce faci? — zice muierea cu lacrimile pe obraz îmi bagi băiatul într'o boală, că lucrul acela nu a fost al lui să-l isprăvească, fără al tîu. Taci, sbiară cătră muiere, că toată te sfarm. Pune băiatul bătut să stee lîngă masă, merge la al doilea, îl scoală din somn și pe acela, făcut-ai lucrul acela și acela, eară un lucru care nu s'a ținut de băiat, — poac cu sbiciul peste spatele băiatului somnuros, — țipote băiatul, — sare mamă-sa earăși să-și scoată băiatul din mîna bărbatului, atunci muierea a doua poac o capetă cu sbiciul, — săracă mamă tu tot îndoit capetă! pune tata turbat băiatul lîngă celălalt, scoală pe al treilea, pe al patru-

lea tot cu larmă și lovituri de sbiciu, mama la toți capetă câte una cu sbiciu, în urmă merge la cel mai mic, fără a-i zice ceva îl ridică de o mîna și de un picior din pătulul seu până în pod, apoi îl lasă ca buzduganu se cadă jos. Se sparie băiatul, sare mamă-sa la el, îl strînge la pieptul seu, îl mîngăie, până atunci ceialalți toți stau în gledă și se uită la priveliștea tătâne-seu, la plînsul mamei lor, la țipetele celui mai mic frate, și lor nu li iertat să se miște unul de lîngă altul. Vine rîndul de nou la ei, fiecare capetă câte una două cu sbiciul, — atunci se fac fugiți băieții — de-i vară să așează câte printr'o colniță, prin ieslea vitelor, de-i iarnă scapă sormanii pe la cei vecini, cari cu milă îi primesc pe vetrele lor, și blastemă pe aflătorul vinarsului, nimicirea și vrajba familiilor.

Vedeți, ce face vinarsul din omul pacinic când e treaz? și totuși nu ni-se face a-l părăsi? Sute și mii deasemenea

triste întemplări s'ar pute povesti tot ca urmări a vinarsului celui puturos.

Nu vezi tu, Române, că s'au lătit între noi lipitoarele satelor — ajutate și pîrtinite de stat, cu scop ca să mistue puterea materială și sufletească a Românului. Cum omidele mistuesc frunzele de pe pomi, așa te scot pe tine din toată agoniseala ta, și când nu au ce a mai suge de pe tine, te împinge de spate afară din casa ta părințească.

Eu vă zic, încunjurați cărcima — școala diavolului — care e calea ce duce la iad, vă îngrijiți familia, cercați școala cea mare a creștinătății care e biserica lui Dumnezeu, în care puteți a învăța cum să trăiți în această lume ca să aveți de toate și să nu duceți lipsă, să nu fiți coada neamurilor, ci fruntea lor.

ȘCOALA ROMÂNĂ.

junile lor mai mulți armăsari erariali, unde vor sta până la finea lunii Iunie. Anume la *Alfina* 5 armăsari, la *Brad* 3, la *Hozman* 2, la *Șura-mică* 2, la *Marpoș* 2, la *Apoldul-mare* 3, la *Sibiiu* 7, la *Selimbăr* 3, la *Sesciori* 2, la *Sebeș* 2, la *Slimnic* 3, la *Noerichiu* 3, la *Rosia* 3.

Convenție comercială. Între România și Grecia s'a încheiat o convenție comercială în sensul căreia România va scuti de vamă vinurile, spirtuoasele, stafidele și untdelemnul grecesc, ear' Grecia va scuti de vamă bucatele ce se vor trimite din România în Grecia.

FELURIMI.

— O diplomă. —

În veacurile trecute fu scumpa noastră țeară foarte adese-ori călcată de dușmani de dinafară, de Turci, Tătari, și alte neamuri varvare. Strămoșii noștri se ridicau atunci >din mic până-n mare pentru a patriei scăpare< și alun-gau pe dușman. Aceia, care se dovedeau a fi fost mai viteji, primiau dela domnitori (regii Ungariei sau dela principii Transilvaniei) cărți de nobilitate, în urma căror cărți erau stăpâni deservirșiți peste cele scrise în acele cărți. Unii se făcură pe astă cale stăpâni peste sate și ținuturi întregi, alții peste câteva familii dintr'un sat, ori și numai peste moșia ce o aveau în stăpânire. Pe astă cale se făcură nobilii (nemeșii) cei mari și cei mici.

Parte, la luptele cele crâncene, din toți locuitorii patriei, mai multă am luat noi Românii, că noi suntem din veacuri uitate cei mai mulți pe aceste plaiuri. Era deci numai lucru firesc că și diplome de nobil să fi căpătat mai mulți Români decât alte nații. Așa a și fost. Numai cât — spre rușinea lor și spre paguba noastră fie zis — cei mai mulți nobili Români, se căsătoriră cu fete străine, aduseră în casă limbă și lege străină, se renegară și le era rușine a se numi Români. Pe această cale s'a renegat pătura cea mai aleasă, mai cultă și mai avută a noastră și a trecut în ceata străină a Ungurilor catolici ori reformați, și Unguri sunt până în ziua de azi. Dar' s'au aflat și familii nobile române care nu s'au lăsat ispitite de nime și de nimie și care până azi au rămas credincioase datinelor limbei și legii românești. Dela astfel de familii minteni-minteni ose la iveală câte o diplomă veche, din vremi uitate. Așa ni-a venit zilele trecute una (un transumpt-paria, copie întărită) prin care se adeverește nobilitatea familiei Bozac de Szakachi (cet. Sacaci) alias Czéran din Velcher, pentru bravurile arătate în lupte cu dușmanii patriei. Această nobilă familie, ca multe altele a rămas credincioasă limbei și legii românești, dar' daună — mult mai multe astfel de familii au trecut în tabăra dușmană.

Diploma aceasta se va publica în >Transilvania<, a cărei menire este să păstreze astfel de documente. Ea este dela anul 1606 (19 Febr.) de Stefan, principele Ardealului și transumptul de pe ea este făcut de Împăratul Ferdinand la anul 1840, ziua 16 Aprilie, întărită de Paul Istvánffy, secretar al guvernului.

Cele patru operațiuni fundamentale.

Patru modele de lecții de fond din Aritmetică.

Lucrate după planul >Treptelor formale<.

Pentru bieniul II. (clasa a III-a elementară nedespărțită), de **Iuliu Birou**, învățător în Ticvaniu-mare.

(Urmare).

a) Rezolvarea mintală a problemei.

Să facem această lucrare mai întâiu mintal! Ce numeri avem de înmulțit? (... numerii 9 și 3). Din ce este compus numărul 9? (... din 9 unități). Dar' numărul 3 din ce este compus? (... din 3 unități). Cât a luat țeranul pe un berbec? (... 9 florini). Dar' pe al doilea berbec? (... tot 9 florini). Și cât a luat pe al treilea berbec? (... tot 9 florini). De câte-ori a luat țeranul câte 9 florini? (... de trei-ori). Cât fac dar' 9+9+9? (... 9+9+9=27). Care număr s'a adunat aci? (... 9). De câte-ori am adunat s'au repetat pe 9? (... de trei-ori). Care număr ne arată dar' de câte-ori să adunăm pe 9? (... 3). Cât fac dar' de trei-ori 9? (... de trei-ori 9 fac 27). Prin urmare câți florini a luat țeranul pe cei 3 berbeci? (... 27 florini).

b) Rezolvarea scrisală a problemei.

Acum să facem problema aceasta și în scris! Care număr ziserăți că se adună de mai multe-ori? (... 9). De câte-ori am adunat noi pe 9? (... de trei-ori). Uitați-vă la tablă! Ca să putem înmulți mai ușor scriu numărul 9, ce se adună sau se repetează de mai multe-ori, deasupra, și numărul 3, ce ne arată de câte-ori să adunăm sub el; dar' numai singuri fără numirile lor. Eată așa:

$$\begin{array}{r} 9 \times \\ 3 \\ \hline \end{array}$$

Așezați acum și voi pe caiete, sub probleme, numărul 9 și 3 așa, cum 'i-am așezat eu pe tablă! (Școlarii așează numerii). Ce semn trebuie să punem la dreapta numărului prim, spre a se cunoaște că aci este înmulțire? (... semnul $\times$, ori). Eată pun semnul înmulțirii la locul numit. Puneți-l și voi! Ce semn trebuie să trag pe sub numeri spre a-i despărți de rezultat? (... o linie orizontală). Eată trag și linia orizontală pe sub numeri, trageți-o și voi! (Școlarii vor ave așezați numerii problemei pe caiete vertical, așa, cum sunt așezați pe tablă și cum se ved așezați aici mai sus). Ce ați adunat sau repetat mai de multe-ori când făcurăm socoteala în minte? (... unitățile 9). Ce trebuie să repetăm mai de multe-ori și aci? (... tot unitățile 9). De câte-ori ați repetat unitățile 9 la socoteala în minte? (... de trei-ori). De câte-ori trebuie să le repetăm și aci? (... tot de trei-ori). Fiți atenți acum, că începem înmulțirea numerilor! Câte unități fac de trei-ori câte 9 unități? (... 27 unități). Câte zeci sunt în 27 unități? (... 2 zeci). Și câte unități? (... 7 unități). Ce vom scrie dar' dinjos de linie sub unități? (... 7 unități). Unde vom scrie 2 zeci? (... spre stânga dela unități). Ce număr sau rezultat am aflat?

(... 27). Cum am aflat noi acest rezultat? (... am luat pe 9 de trei-ori). De unde mai știm noi cât fac de 3×9 ? (... din tabela înmulțirii). Cu care din acesti doi numeri este rezultatul de un fel? (... cu 9). Câți florini a luat dar' țeranul pe cei trei berbeci? (... 27 florini). Dar' când ați lucrat mintal ce rezultat ați aflat? (... tot 27 florini).

2. Despre cine am vorbit noi în problema aceasta? Ce a făcut țeranul? Cât a luat pe fiecare berbec? Ce ni-s'a cerut să aflăm? Ca să aflăm câți florini a luat el pe cei 3 berbeci, ce am făcut noi cu numerii 9 și 3? Cum am înmulțit mai întâiu? (... mintal). Cum am înmulțit în urmă? (... în scris). Cum am așezat numerii pe tablă spre a-i înmulți? De ce am așezat noi numerii unul sub altul? Ce număr am pus deasupra? Ce semn am pus la dreapta numărului prim? Pentru-ce? Ce semn am tras pe sub numeri? Pentru-ce? De unde am început a înmulți? Ce am înmulțit întâiu? Ce am făcut cu suma unităților și a zecilor? Ce rezultat am căpătat? Cu cine este de un fel rezultatul înmulțirii?

3. Cine știe să spună acum, cum se înmulțesc mai ușor numerii? Spune tu, N! Bine! Voiu șterge acum rezultatul dela înmulțire, pentru-ca să înmulțiți și voi singuri numai acestia așa, cum ziserăți și cum 'i-am înmulțit și eu mai nainte. Cine știe să facă singur această înmulțire? Să ese P. la tablă să lucreze cu voce tare; ear' voi ceialalți să lucrați în bănci pe caiete, dar' în liniște. Fiți însă atenți ca să nu greșiți! Lucrați!

Notă. Școlarii lucrează fără de nici o întrerupere din partea învățătorului, și numai în cazul când cel dela tablă greșeste undeva, învățătorul, ori cei din bănci, — cu vocea acestuia — îl vor corege.

b) Problema II.

Să mai luăm o problemă, pe care încă o vom scrie, eu pe tablă și voi pe caiete!

Un decaltru de vin costă 6 coroane. Cât vor costa 4 decalitri?

Notă. 1. Pentru asociere se mai ia încă o a doua problemă analogă, — dar' despre alte obiecte, — și se rezolvă în același fel ca și prima problemă.

2. Terminate apoi ambele probleme, la finea Clarității, numerii acestora, atât pe tablă, cât și pe caiete, vor fi așezați și rezolvați astfel:

Înmulțirea.

La problema I.	La problema II.
$\begin{array}{r} 9 \times \\ 3 \\ \hline 27 \end{array}$	$\begin{array}{r} 6 \times \\ 4 \\ \hline 24 \end{array}$

(Va urma).

CRONICĂ.

Metropolitul I. Mețianu a fost primit luni înainte de amiază în audiență la M. Sa în palatul regal din Buda.

Comisari consistoriali inspectori de școale. Pentru a executa controlă mai rodnică asupra mersului afacerilor școlare și a da îndemn și înviațiuni, unde s'ar ivi lipsă, cu privire la toate afacerile ce aparțin instrucțiunii, consistorul archidiecezan din Sibiu în ședința plenară din 19 Februarie a numit pentru școalele confesionale de sub jurisdicțiunea sa comisari inspectori școlari: pentru ppresbiteratele Brașov, Bran, Făgăraș și Treiscaune pe *Dr. Vasile Saftu*, paroch în Brașov; pentru ppresbiteratele Sighișoara, Cohalm, Mediaș și Târnava pe protoiereul *Mateiu Voileanu*, asesor consistorial; pentru ppresbiteratele Sibiu, Seliște, Mercurea, Avrig și Agnita pe *Dr. Daniil P. Barciuna*, profesor seminarial; pentru ppresb. Sebeș, Orăștie, Deva și Geoagiu pe *Ioan Droc*, ppresbiter în Mercurea; pentru ppresb. Zărand, Hațeg, Ilia și Dobra pe *Dr. Pavel Opreșă*, profesor la gimnaziul din Brad; pentru ppresb. Abrud, Câmpeni, Alba-Iulia și Lupșa pe *Sergiu Medean*, ppresbiter în Sebeș; pentru ppresb. Cluj, Turda și Unguraș pe protoiereul *Gheorgiu Pletos*, profesor la gimnaziul din Năsăud; pentru ppresb. Dej, Solnoc și Cetatea-de-peatră pe ieromonachul *Dr. Eusebiu R. Roșca*, director seminarial; ear' pentru ppresb. Reghin, Bistrița și Mureș-Oșorheiu pe ierodiconul *Dr. Elie Cristea*, secretar consistorial.

Pe lângă afacerile școlare numiții comisari vor avea să se intereseze și de afacerile bisericesti-epitropești din parohiile de pe teritoriul inspectoratului lor, și despre cele esperiate a face raport detaliat consistorului.

† *Ioan Marin*, paroch gr.-or. în Crisbav, a răposat Mercuri (21 Febr. n.) în etate de 46 ani și al 23-lea al preoției. Inmormântarea i-s-a făcut alaltăieri (24 Febr. n.) în cimiterul gr.-or. din Crisbav. Il deplânge soția sa Maria n. Popovici, fiul Ioan, frații George, Nicolae și Vasile, sora Paraschiva m. Tulbure, și numeroase alte rudeni.

Fapte creștinești. D-na Paulina Imbuzan din Diviciorii-mari a dăruit bisericeii din *Recea-Silvaniei* un rînd de ornate preoțești, doi prapori și un patrafir, în preț de 200 coroane.

Pentru repararea celor două clopote sparte ale bisericeii gr.-or. din *Batania*, epitropul Svetoazar Roșu a dăruit 282 fl., ear' poporeanul Iota Boariu 133 fl.

Umăr la umăr! Cîntețul din comitatul Aradului e o comună mică și săracă, dar' cu oameni cinstiți, toți Români, afară de câțiva venetici neînsemnați. Rămânînd comuna aceasta fără notar, voi solgăbirul să le pună un Ungur cu ori-ce preț. Erau 3 candidați de Ungur. Oamenii nostri însă au înțeles că unul din concurenți are post mai bun decât cel dela ei și că numai așa a concurat, ca să se plătească poate de cei mai mari. Și oamenii pe el l-au ales. Dar' n'a venit să-și ocupe postul. Ear' la a doua alegere a concurat și un Român și așa oamenii l-au ales pe acela, vînd mai mare încredere în sângele lor, decât într'un străin. Bine făcuseră! Cîste să le fie! Așa ar trebui să facă toți Românii de pretutindea, să nu-și dea votul la străini, cătă vreme au concurenți din neamul lor.

George Coșbuc, poporarul poet, zilele trecute a fost decorat de M. Sa Regele *Carol I.* cu ordul *Benemerenti cl. I.* pentru merite literare.

Administrația „Revistei ilustrate” publică următorul avis:

»Rugăm pe stim. d. ce au abonat foaia noastră pe a. c. să fie liniștiți pentru întârzierea ei, căci în scurt timp vom fi gata cu aranjamentul tipografiei noastre propriu din nou înființândă și atunci vor primi toți numerii restanți și vom continua edarea în ordine, ear' pe cei-ce nu s'au abonat până acum îi rugăm să grăbească cu trimiterea abonamentului, pentru-că exemplare întrecătoare nu vom tipări».

Un act criminal. Ni-se scrie din Riciul-de-Câmpie, că din prilejul iubi-leului de 25 ani al Escelenței Sale Metropolitului *Victor*, preoții tractului *Pogăceleii* în frunte cu dl viceprotopop s'au adunat în școala cea frumoasă din Riciul-de-Câmpie, ca să trimită o adresă de felicitare Metropolitului lor. A venit însă primarul comunei Riciu la ei cu ordin dela notarul comunei, ca preoții numai de cît să părăsească școala, pentru-că adunarea aceasta nu e înștiințată forului competent!

Ei bine; stat de drept e acesta, dle Széll?

Coroane eterne. În loc de coroană pe sicriul regretatului *Iuliu Pipos*, familia dlui Aron Densușian a trimis 25 lei la masa studenților români din loc.

Avis. Conform programului general de data 22 Ianuarie a. c., publicat deja în ziarele noastre, modificat însă încâtva din cauze neprevăzute, subscri-sul voiu ține prima prelegere economică din stupărit *Duminecă, în 4 Martie st. n., la orele 4 d. a., în sala cea mare a școlii din Seliște*, și anume despre: *Rentabilitatea stupăritului. Regina, albinele lucrătoare și trântorii. Nutrirea și activitatea albinelor (faguri-miere). Coșnițele obișnuite (imobile): Stupina.*

Aducînd aceste la cunoștința onor-public din Seliște și jur, îl rog să iee parte în număr cît mai mare la această prelegere.

Sibiu, în 28 Februarie 1900.

Romul Simu.

Demonstrație pentru părtinirea Burilor. Profesorul *Tille* dela universitatea din Bonn, care acum ține prelegeri la universitatea din Glasgow, a scris într'un ziar din Berlin un articol favoritor Burilor. Pentru aceasta universității din Glasgow au atacat pe *Tille*, care s'a refugiat în sala unui coleg al seu. Studenții s'au răsbunat apoi asupra paltonului lui *Tille* și asupra altor două pe cari profesorii și-le lăsaseră în sală; între înjurături și sbierete le-au tăiat în bucăți. *Tille* eșind mai târziu din sală, a fost prins de studenți și dus afară din palatul universității, ca să-l arunce în apă. Un alt profesor și rectorul au alergat în ajutorul lui *Tille*. Studenții poșteau, ca *Tille* să se roage de iertare. La aceasta rectorul li-a răspuns, că »un gentilom nu cere iertare dela o miserabilă haită de oameni descreați». Acest răspuns neașteptat a surprins așa de mult pe voinicoșii demonștranți, că s'au lăsat de demonstrare și unul câte unul s'au depărtat de acolo rușinați și opăriți.

În costum național. Ascultătorii maghiari dela academia de drepturi din Oradea-mare au hotărît să poarte costum național maghiar.

Lângă biserica Sf. Mihail din Cluj câțiva lucrători avînd să sape un canal au aflat mulțime de schelete din timpuri străvechi. Pe întindere de 6 metri lungime și 2 metri lățime pămîntul era plin de schelete de om.

Pentru industriași și comercianți de lemne. În biroul camerei comerciale și industriale din Brașov se află espus un conspect despre materialul de lemn înștiințat spre vînzare pe 1900 din partea posesorilor de păduri. Conspectul s'a compus în ministerul reg. ung. de agricultură.

Școala de agricultură dela *Herestrău* (România), precum cetim în »Drapelul», se va desființa cu 1 Aprilie. E vorba să se desființeze și facultatea de medicină dela universitatea din Iași.

Cai ungari în Transvaal. La tîrgul de țeară din Becicherecul-mare, ținut la 24 Februarie, doi emisari englezi au cumpărat pe seama armatei engleze 5000 de cai cu cele mai urcate prefuri.

Apucături jidovești. Din Alba-Iulia primim următoarele: »Cele cuvîntate de *Egan la Muncaciu* despre Jidani nu sînt numai pentru ținutul Maramureșului potrivite, ci se nimeresc pentru manoperile Jidanilor din țeara întreagă. Ca dovadă fac cunoscut, că arendatorul bunului episcopului romcat din Alba-Iulia, Jidanul *Jonaș* a cuprins alvia riului »*Ampoiu*» și oprește pe locuitori a duce năsip din vale și numai cu taxa de 10 bani concede a se duce câte un car de năsip. Asemenea face și Jidanul *Mendel Mano*, care ca proprietar în comuna *Barabanți* încă a ocupat acolo alvia *Ampoiului* și cere taxe pentru năsip. Fluviile și drumurile sînt avere publică după lege; dar' Jidanul nu vrea să cunoască aceasta; apoi domnii dela administrație nici grije n'au că poporul este jupuit».

Un nou atentat a lui Lucheni. Ucigașul Împărătesei-Regine Elisabeta, de necaz că direcția penitenciarului nu i-a conces mai mult de cît o carte pe zi, ca să cetească, a voit să ucidă pe directorul cu un cuiu de finichea. S'a cerut să fie primit în audiență și fiind în birou singur numai cu directorul, s'a repezit asupra lui, ca să-l ucidă. La sgomotul luptei au intrat în birou păzitorii și au legat pe Lucheni. Drept pedeapsă, sceleratul a fost pus de nou în celă suterană întunecoasă, de unde numai odată pe săptămână e scos la lumină și aer liber.

Din profetiile lui Falb. Despre luna Martie prognosticul lui Falb spune, că temperatura cîtorva zile ce urmează îndată după ziua critică va fi peste temperatura normală a anotimpului; în jumătatea a doua se va urca încă și mai mult. Cătră sfîrșitul lunii vor fi multe furtuni și viscole. Zile critice vor fi în luna Martie următoarele: 1 și 30 Martie (de primul rang) și 16 Martie (de al doilea rang). Cea mai critică dintre toate zilele critice ale anului curent va fi ziua de 1 Martie.

Ca pe vremea Turcilor! Ziarul »Budapest» spune, că poporul din Poceiu (comitatul Bihor) a făcut cerere la vice-comitele, ca să depărteze din comuna lor pe notarul *Peley István*, care pentru o sumedenie de abusuri și nedreptăți comise față de popor, stă sub cercetare de mult timp deja. Între altele odată prinsese în ham lângă cai pe un biet om cu boală de inimă, ca să tragă și el la trăsura.

Învătător brav. Un abonent al foii noastre din Valendorf ne scrie cu multă bucurie despre bravul învățător de acolo, Filaret Deisorean. Ne spune că acest brav învățător face progrese foarte frumoase în școală, ear' afară de școală încă este un model de om harnic și de omenie, ear' în biserică face serviciul de cantor fără nici o remunerațiune, precum și socotelile bisericei le poartă d-sa fără a pofti ceva plată. Mai mult: Ca să poată procura cărți la școlarii cei săraci a făcut în 29 Ian. o petrecere cu declamări și cântări, după care a urmat joc și voe bună. Cântările și declamările le-au predat elevii conduși de acest brav învățător, și după acoperirea tuturor speselor împreunate cu petrecerea aceea, totuși au mai rămas vre-o 17 coroane pentru cărți la copiii săraci. Onoare ne face așa un învățător brav!

Petrecere în Pustiniș. În comuna Pustiniș (com. Torontal) în seara de 6/18 Februarie a dat tinerimea română cea dintâiu petrecere populară, sub conducerea învățătorului Teodor Daul. La această petrecere au luat parte și mulți bătrâni. Din cauză că sala a fost cam mică, o parte din popor a stat pe afară ca să audă, dar' mulți s'au întors la casele lor înapoi, căci nu mai era loc în sală. Petrecerea a avut succes peste așteptare, căci tinerimea a predat piesa teatrală »Noaptea de Sfântul George« și toți au jucat rolurile foarte bine. După teatru au urmat vre-o trei cântări. S'au jucat de tineri români cu multă dibăcie jocurile naționale »Călușorul« și »Bătuta«, care a introdus multă bucurie în inimile tuturor celor de față. Dar' cu toate că această petrecere a fost românească și predată de Români, mai pe urma s'au schimbat lucrurile pe dos. După ce au jucat tinerii jocurile naționale, în loc să joace tinerimea română vre-o Ardeleană, am auzit un sgomot între tinerii români, că am uitat să scriu, că la petrecere au fost invitați mai mulți slujbași din comunele vecine și acestia voiau ca Români ca aranșatori să ese afară din sală cu musica lor și să joace sub cerul liber, dar' ei, adevărat impintenații slujbași, să joace liniștiți »csárdás«-ul, căci ei aveau musica lor. Neputând tinerii să joace afară din cauza frigului, li-s'a dat o sală mică și nepregătită, în care au jucat și 'și-au petrecut tinerii români. Tinerii nostri strigau că și Români au drept să joace în sala cea mare, că Români au împodobit sala cu lucrurile lor și Români au aranșat petrecerea. Dar' nime n'a pus seamă pe ceea-ce strigau tinerii nostri. Rău a făcut învățătorul Daul, că nici nu-i auzia pe Români. Dar' mai rău a făcut când striga cătră musica maghiară ca să zică »egy csárdás lassan« și juca cu multă bucurie în mijlocul impintenaților slujbași. Învățătorule, iubește-ți mai întâiu neamul din care ești născut și mai pe urmă prietenii și cunoscuții.

Unul dintre cei de față.

Tragedia miresei. O fată de familie de frunte din Rusia săptămânile trecute 'și-a sêrbat cununia cu mirele ei. După cununie așezându-se nuntași la masă, în cursul ospetului mireasa a fost cuprinsă repede de o boală; 'i-se înholbaseră ochii și între vâicăărări grozave a căzut la pământ. Medicii au constatat turbare. Atunci 'și-au adus aminte părinții fetei, că astă-vară deja fiica lor cercetându-și o amică din comuna vecină fusese mușcată de un cloșan. Atunci 'i-se încuibase boala turbarei, care desvoltându-se încet a erupt asupra nenorocitei tocmai în ziua nunței. A treia zi după erumperea boalei fata a murit între chinuri groaznice.

Lucru vrednic de luarea aminte. Din Mărgău ni-se scrie, că în ziua de 14 Feb., cu ocasiunea sêrbarei iubileului de 25 de când I. P. S. Dr. Mihályi, Metropolitul Blajului este ridicat la gradul de episcop, s'a făcut începutul înființării unui magazin de bucate, din venitul cărui să se acopere cu timpul salarele învățătorilor. Frumos lucru este acesta, ce 'l-au pus la cale frații nostri din Mărgău, și vrednic de toată luarea aminte. E drept că și aici, ca și ori-unde, tot începutul e mai greu. Dar' începutul s'a făcut. S'au și înscris numai decât nouă inși, și adevărat: vrednicul paroch Romul Romonșan, not. Sikó Kanuth, inv. Ioan Mango, curatorul primar George Poptean și economii George Morariu, Onuț Capota, Toader Handra, Petru Ungur și George Ungurean. Nădăjduim că întreg satul va urma pilda acestor bravi frunțași și toți s'or înscrie și vor pune din rodul câmpului o părticică la acest magazin și nădăjduim că și alte sate vor face ceea-ce fac frații nostri din Mărgău!

În folosul școlai. Din Cenade ni-se scrie, că fiind lipsă de bance la școală s'au pus frunțași în înțelegere cu bravul lor învățător Nistor Tutelea și au făcut o petrecere împreună cu o reprezentație teatrală — »Ruga dela Chisetu« — cu cântece frumoase și în urmă cu joc și voe bună. Astfel bunii nostri creștini au avut și o seară veselă și au adunat ceva și pentru bance școlare. Bine-fac! Așa se ne ajutăm, cum putem, dacă nu avem fonduri pentru acoperirea tuturor lipselor.

Mulțumită publică. La colecta întreprinsă de domnișoara Maria Costea, membră a corului Reuniunii noastre, pentru cumpărarea icoanei Maicei Domnului, ce atîrnă asupra lădiței pentru banii vèduvelor și orfanilor, au binevoit a contribui membrele corului: d-soarele Maria Costea, Tecla Florian, Elena Murășan, cu câte 2 cor.; Elena Călborean, Elena Baci, Elena Vintilă, Elena Mohan, Ana Ciontea, Paraschiva Buian, Ana Mihăilșan, Betti Veza, Elena Grindean, Elena Sêrbu, Paraschiva Stoica, Maria Melter, Eva Marcu, Evelina Luca, Paraschiva și Elisaveta Buzdughină, cu câte 1 coroană. D-soarele Eug. Grecu și Silvia Nicula au binevoit a coase cu litere de aur și pe catifeaua albastră, ce împrejmuște icoana inscripția: »Mila dată săracilor, te curăță de păcate, îți câștigă îndurare și vieță vecinică«.

Pentru această faptă creștinească bine primită și oamenilor și lui Dumnezeu, aducem sus amintitelor d-soare mulțumita Reuniunii noastre.

Sibiu, 28 Februarie 1900.

Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«.

Vict. Tordășianu,

preș.

G. Poponea,

notar.

— Din prilejul petrecerei aranșate de elevii școlai noastre populare gr.-cat. din Sărd, în 1/13 Ianuarie a. c., intrând mai multe suprasolviri, ținem să aducem și pe această cale cele mai călduroase ale noastre mulțumiri tuturor stimabililor domni snprasolvenți, și anume:

Ioachim Totoianu 3 cor. 60 bani; Moisa Meș 2 cor. 20 bani; Enea Pop Bota 2 cor.; Nicolau Anca 2 cor.; George Totoianu 2 cor.; Aureliu Pop Bota 1 cor. 40 bani; Andreiu Silviu 1 cor. 40 bani; Avram Vasile 1 cor. 40 bani; Molnár Sándor 1 cor. 40 bani; Singer Adolf 1 cor. 20 bani; Ioan Sava 1 cor. 20 bani; Iosif Ciobota 1 cor. 20 bani; George Lascu 2 cor.; Gavrilă Rațiu 1 cor.; Anghel Stefan 1 cor.; Deutsch Jakab 1 cor.; Nicolau Hada 1 cor.; Czövek Robert 80 bani; Ioan Dumitreanu 80 bani; Vasile Bucierdeanu 80 bani; Ilie Dumitreanu 80 bani; Kösztnér Iosif 80 bani; Ioan Medrea 80 bani; Ioan Domșa 60 bani; Iacob Muntean 60 bani; Ioan Vasiu 40 bani; Ioan Ursa 40 bani; Octavia Maxinu 40 bani; Severean Pop 20 bani.

Tot cu această ocasiune exprimăm mulțumitele noastre spectatului domn Petru Pop, jude reg. în Brașov, care a binevoit a dărui pe seama bibliotecii noastre școlare suma de 10 coroane drept cunună nevastă pe monumentul decedatului seu frate George Pop din loc.

Corneliu Meș, Ilie Milaciu,
controlor. cassar.

Posta redacției și răspunsuri.

Dlui S. B. în Comloș. După trecerea zilelor prescrise în lege, nu se mai poate face anunțarea plenipotențiatului, decât în cazul, când plenipotențiatul moare sau nu vrea să mai figureze ca plenipotențiat, și astfel e necesară numirea unui nou plenipotențiat.

Abonentului nr. 8707. La întrebarea primă nu-ți putem răspunde, pentru-că nu știm cum e usul în comună, ce hotăriri sînt luate din partea reprezentanței comunale. La a doua întrebare răspundem, că banii comunei pot fi folosiți numai în scopul pentru care au fost preliminari. Reprezentața comunală poate decide însă și altcum! Pentru darea prea mare se face recurs la direcția de finanțe!

Abonentului nr. 10018. Trebuie să te adresezi unui avocat. În treburi de proces nu putem da sfat de aici.

C. M. în Pătrăuț (Bucovina). Posta la Doștat este Cunța (ung. Koncza). De altcum le-am cerut și noi să le publicăm; poate să le primim.

I. Z. în C. abon. nr. 127. Cărțile postale trimise în România costă 10 bănuți (filieri) și scrisorile din comitatele mărginașe tot atâta

I. B. în Rem.-Lunca. Lucrul d-tale nu se ține de foi, e privat. Mai fă arătare la consistor; dar' oare ai în scris că pe vieță 'ți-s'a dat locul?

P. R. în Șuștra. Nu ne scrii ziua cununii și numele miresei, care asemenea ar trebui amintită pe lângă frumoasa viferiță d-ra Veturia Dorca..

Ilie Igna în Felső-Kőbánya (Brașov) și dl Ioan Dologa în Borgo-Tiha, sînt încunoștiințați că »Foaia« le merge de aici regulat, dar' dela posta de acolo ni-se retrimite nrii. Oare ce-i cauza? Rugăm a fi avertați.

Abonentului nr. 8816. Numeri din anul 1897 și 1898 nu mai avem.

Mai multor abonenți. Numerii 1 și 2 ne rugăm să nu-i mai reclamați, că ni-s'au gătat; trebuia să trimiteți abonamentul mai curînd.

Abonentului nr. 9588. Mineile pe 12 luni se află la tipografia archidieceșană în Sibiu, frumos tipărite, cu litere latine mari, ca să fie lesne de citit. Toate legate în piele costă 86 fl. (172 coroane).

Abonentului nr. 1092. Osul mort ce s'a ivit din senin la vacă, pe cât știm n'are leac. Poate viterinariii mai pricepuți de nu s'or lega să o vindece. Cercați la unul din orașul apropiat.

G. M. în Tic-rom. Tractatul despre bibliotecă se va publica și eventual și statutele. Mulțumite.

Abonentului nr. 202. Cere un pret-curent românesc dela fabrica Rieger din Sibiu; îl capeți în cinste, de acolo apoi poți vedea care ar fi pentru locurile d-voastre.

Loc deschis.*)

Rectificare.

Cunța, 23 Decembrie 1899.

Rele vești s'a scris despre o comună românească și despre preotul aceleia. Acea comună nefericită e Cunța, și acel preot, despre care s'a scris că a făcut speculă și tirg din școală și învățător, că a falsificat documente prin subscrieri mincinoase etc. etc. sunt eu subscrisul, Ioan Petrașcu, paroch.

Și totuși mă aflu preot și paroch în funcțiune, nepedepsit de superiorii mei bisericești, nici de autoritățile politice, ba chiar nici admoniat; și cum se poate asta?

Eată pentru-ce, pentru-că numai un singur om a putut fi acela, care a făcut de atâtea-ori piri la Venerabilul consistor, la dl ministru de culte, protopop, inspector de școli reg. și apoi singur tot dînsul m'a publicat în foile »Gazeta Transilvaniei«, »Tribuna« și mai mult și mai des în »Foaia Poporului«, dar' nu l'a succes până acum ca prin toate acestea să-mi pricinuiască vre-un rău, că scopul lui nu de dragul școlii și al poporului, ci numai pentru-că mă invidiază și a vrut cu ori-ce preț, a spesat chiar bani în direcțiunea asta ca să-mi poată face rău.

Acel om e fostul preot Ioan Oprean.

Onoratul public cetitor de mai departe nu ne cunoaște pe nici unul și de sigur a crezut tot ce s'a scris despre mine, în numitele foi, de aceea țin să declar, că nu am săvîrșit eu acele fapte rele, ci am avut datorința a mă sili ca preot a admonia și a certa tocmai pe acela sus numit, ce m'a acusat, compătîmindu-l, fiind și dînsul poporeanul meu și i-am zis să se pocăiască, ca om bătăuș.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Red. nu e responsabilă.

trân cărunt de 60 de ani, dar' mai de multe-ori cu vorbe bune.

În »Foaia Poporului« nr. 51 din 19 Decembrie 1899, unde repește vinde-rea școlii și a învățătorului, subscrierea oamenilor în mod fals, ca să mă apăr de învinuire: îl întreb, că cine l'a pus peste școală și învățătorul din Cunța și dacă totuși are drept la aceasta ca poporean și contribuent la sarcinile de aici, apoi cine l'a autorizat să aibă grije și de Bozeni? Are dînsul vre-o slujbă acolo?

Dacă dînsul nu va răspunde, răspund eu, că dacă știe că m'am făcut vînzător de școală și învățător și dacă am înșelat oameni de au subscris în mod fals ca să fiu apărat în nr. 40 din »Foaia Poporului«, îl îndemn pe Ioan Oprean ca să mă ducă la justiție și acolo să mă judece, că după dînsul eu am făcut crimă vrednică de temniță și astfel să mă pedepsească cum se cade.

Doară nu-i va fi milă de mine să facă aceasta, adevărat a mă da în judecată, cum nu i-a fost milă de poporeniile lui, când a fost dînsul preot, pe cari cu grămada i-a băgat în temniță la Aiud, în timpul lucrului de vară, unde au stat până-când s'a dovedit nevinovăția lor.

Ioan Petrașcu,
paroch.

Declarație.

Subscrișii membri ai comitetului parochial gr.-or. din Boz, după-ce s'a scris de nou învinovățirea în »Foaia Poporului« nr. 51, de I. Oprean din Cunța, din 31 Dec. 1899, asupra administratorului parochial gr.-or. din Boz, părintele Ioan Petrașcu din Cunța, și anume se zice, că părintele Petrașcu ne-a sedus prin aceea, că noi am subscris o rugare la consistor și că nu am subscris rectificarea din »Foaia Poporului« nr. 40 din 15 Oct., ca să-l desvinovățim.

Ne aflăm datori de nou a arăta, a declara și a mărturisi și aceasta nu din interese oare-care, ci numai ca curatul adevărat să ese la iveală subscriem tot aceea, că părintele administrator Ioan Petrașcu, de când administrează și parochia Boz, un an și jumătate a învățat și lucrat spre binele poporului și nu a făcut nici cea mai mică neînțelegere între noi gr.-or. și frații gr.-cat., ci din contră s'a silit și se silește ca să trăim în bună înțelegere și iubire frățască.

Ear' declarăm că acel, care a scris ca să-l învinovățească, este stăpînit de ură și calumnie, pătimăș și care nu ar avea să se amestece aici în Boz.

Boz, în 2 Februarie 1900.

Ioan Pătan, Mihailă Igna, Axente Marcu, Nicolae Cunțan, Samoilă Trăița, Ioan Pătan lui Miron, fost învățător, Vasile Cotîrlea, George Puțian, George Hila, Ioan Springian, prin Ioan Pătan, ca scriitor de nume.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș
Proprietar: Pentru »Tipografia« societate pe acțiuni: Iosif Marshall.

O boltă

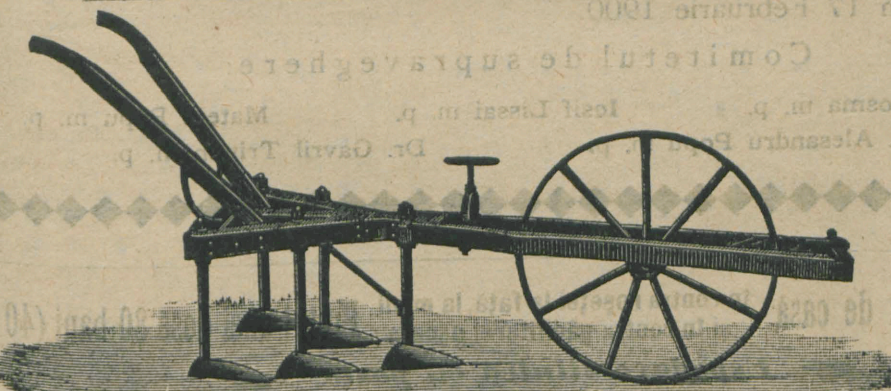
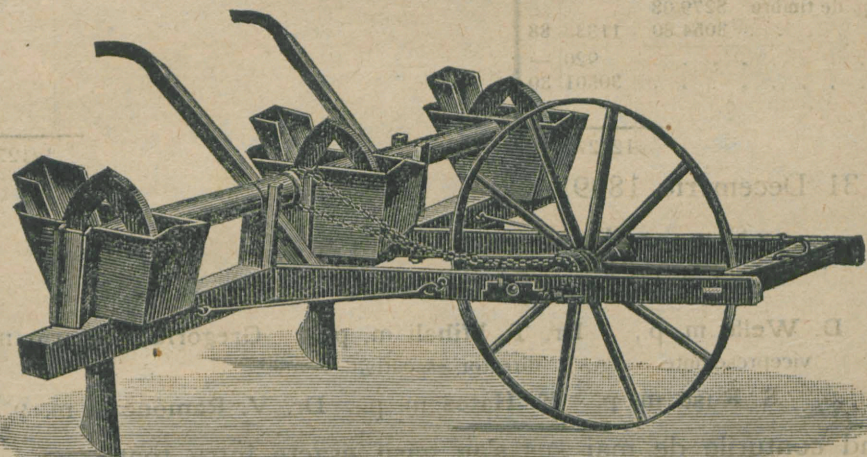
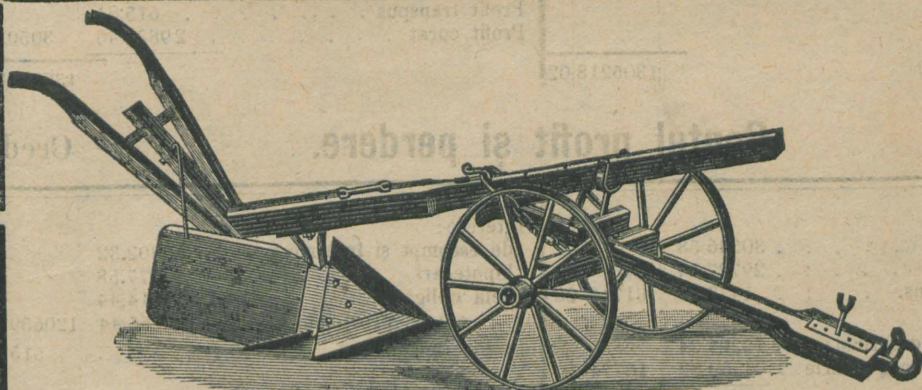
(local de prăvălie)

dimpună cu casă de locuit și cu toate superedificatele trebuincioase economiei se află de vînzare ori de închiriat (dat în arîndă) în comuna Sărata

Pentru deslușiri se scrie la proprietarul [13] 1-1

Gavrilă Tepos,

în Sărata nr 66, u. p. Alsó-Porumbák

Pentru domnii economi!!

Cunoscuta firmă

Andreiu Rieger,

în Sibiu,

construiază pentru sîmînturile de primăvară, cele mai bune, mai ieftine și mai practice instrumente economice, precum:

pluguri schimbătoare

(original și patent Rieger),

mașini de sîmîntat porumb și napi

(cu 2, 3 și 5 rînduri),

mașini de săpat și prășit porumbul

(cu 3 și 5 sape).

Observare! Plugurile schimbătoare sînt introduse aici în țeară de susnumitul constructor și astăzi pretutindenea sînt puse în practică cu cel mai bun succes.

Mașinile de sîmîntat și săpat porumbul au aflat până astăzi recunoștința cu deosebire în părțile răsăritene ale Transilvaniei, unde mai ales sînt introduse.

De aceea onoraților domni p. t. economi li-se atrage atențiunea asupra acestor mașini, mai ales din motivul, că prin ele se cruță mult timp și o mulțime de lucrători.

[12] 1-3

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.